

UNIVERZITA PALACKÉHO V OLOMOUCI
FILOZOFICKÁ FAKULTA
KATEDRA ASIJSKÝCH STUDIÍ

BAKALÁRSKA DIPLOMOVÁ PRÁCA

Break-dance v modernej Číne

Break-dance in modern China

OLOMOUC 2011 Pavel Dvořák

**Vedúci bakalárskej práce: *doc. Lucie Olivová, M.A., Ph.D.,
DSc.***

Čestné prehlásenie

Prehlasujem, že som bakalársku diplomovú prácu vypracoval samostatne a uviedol všetky primárne aj sekundárne pramene.

V Olomouci dňa 27.6.2011

Anotácia

Moja práca rozoberá moderný tanec v Číne so zameraním na tanec break-dance. Aj keď názov break-dance sa medzi tanečníkmi považuje za nesprávny a zavádzajúci, pričom za správny pokladajú názov b-boying (jeho význam priblížim v časti o vzniku), vybral som si do názvu svojej práce slovo break-dance z dvoch dôvodov. Prvý – keďže v Číne existuje cenzúra a mnoho stránok je neprístupných, taktiež aj kvôli veľkej jazykovej bariére, sa v Číne názov b-boying nepoužíva tak často ako break-dance, resp. jeho skrátaná forma – breakin. Číňania síce poznajú podstatné meno b-boy pre pomenovanie tanečníka, ale vo forme slovesa sa vyskytuje málo a mnoho ľudí nevedelo tento pojem ani vysvetliť.

Druhým dôvodom je, že aj u nás je tento tanec širšej verejnosti viac známy pod názvom break-dance. Názov b-boying je ustálený hlavne v komunite tanečníkov a do širšieho používania sa dostáva pomaly.

Vo svojej práci používam oba výrazy, avšak ich význam sa môže líšiť vzhľadom na daný kontext a zaradenie do časového obdobia.

Pre Čínu som vo svojej práci zvolil označenie “moderná Čína”. Použil som toto slovné spojenie, pretože si myslím, že Čína sa vyvíja príliš rýchlo, aby sme ju zovšeobecnilí názvom Čína. Cieľom mojej práce je poukázať na čisto moderný fenomén, ktorý ani v svetovej histórii neexistuje viac ako 40 rokov, v čínskej oveľa menej. Je to fenomén tak mladý, že o ňom v čínskych podmienkach neexistujú takmer žiadne materiály a aj najstaršia generácia tanečníkov má len okolo 20-30 rokov. V mojej práci sa budem zaoberať len vývojom vo vnútrozemnej Číne. Vývoj na Taiwane a v Hong Kongu sa veľmi odlišuje.

Slovník pojmov:

Break-dance – názov, ktorý vymysleli média po veľkom boome moderných tanečných štýlov b-boying, lockin, poppin. Dnes sa nesprávne používa len na pomenovanie akrobatického tanca s koreňmi v bojových umeniach, gymnastike, brazílskom bojovom umení capoeire, latinsko-amerických tancoch.

B-boying – správny názov pre akrobatický tanec s koreňmi v bojových umeniach, gymnastike, brazílskom bojovom umení capoeire, latinsko-amerických tancoch.

Breakin (Breaking) – skrátaná forma názvu break-dance, ktorá sa najčastejšie používa v Číne. Paradoxne sa tanečnou komunitou skrátaná forma nepovažuje za nesprávnu, ale plný názov break-dance áno.¹

Hip Hop (嘻哈) – kultúrne hnutie, ktoré vzniklo v sedemdesiatych rokoch dvadsiateho storočia. Označuje sa ním hudobný štýl zvaný „rap“, hudobné umenia Dj-ing a niekedy aj beatbox, obrazové umenie graffity a street art a množstvo rôznych moderných tanečných štýlov.

Rap – hudobný žáner pozostávajúci z rytmicky hovorených rýmov vkladaných do hudby. Niekedy sa používa označenie Mcing, pričom Mc je skratka pre Master of ceremony, t.j. spevák.

Beatbox – druh hudby, kde hudobník napodobňuje rôzne zvuky ústami.

Graffity (涂鸦) – Maľby tvorené sprejmi, fixami, ale aj štetcami na steny. Dlhú dobu sa graffity považovali za vandalizmus, dnes sa už uznávajú za druh umenia a vo svete sa otvárajú stále nové graffity galérie.

Dj – hudobný umelec, ktorý tvorí hudbu mixovaním už existujúcich skladieb nahratých na vinyloch – hudobných platniach.

Dj-ing – druh hudobného umenia tvoriaceho hudbu mixovaním už existujúcich skladieb nahratých na vinyloch – hudobných platniach.

B-boy – tanečník tanca b-boying.

Crew – tanečná skupina.

Footwork – časť tanca b-boying pozostávajúca z tanečných krokov vykonávaných nízko pri zemi.

Powermove (大地板, 力量动作) - Ťažké akrobatické prvky b-boyingu prebraté z gymnastiky alebo z brazílskeho bojového umenia Capoeiry.

Freeze – zastavenie pohybu uprostred tanca v namáhavých polohách.

¹Rozhovor s Crazy Legsem o histórii. V Bboy.cz [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete: <<http://www.bboy.cz/rozhovory/mezinarodni-scena/rozhovor-s-crazy-legsem-o-historii-rsc-739.html?reply=4611>>

Up-rock – Súčasť b-boyingu, tanec ktorý sa tancuje v stoji a na určité doby v hudbe treba klesnúť k zemi. Tento tanec vznikol ako náhrada za súboje medzi gangami v New Yorku v štvrti Bronx.

Toprock – Kroková súčasť b-boyingu tancovaná v stoji

Pod'akovanie

Chcel by som vyjadriť hlboké pod'akovanie vedúcej svojej práce, *doc. Lucii Olivovej, M.A., Ph.D., DSc.*, za neoceniteľnú podporu a pomoc pri tvorbe práce.

Tiež by som chcel vyjadriť pod'akovanie tanečnej skupine 5XP(舞线谱) z Dalianu (大连) za to, že ma uviedli medzi komunitu tanečníkov a za to, že mi pomáhali pri mojom výskume.

Edičná poznámka

V texte používam oficiálnu čínsku transkripciu *pinyin* a české ekvivalenty známych zemepisných názvov, mien (Peking, Šanghaj a pod.). Znaký uvádzam v zjednodušenej forme, bežnej v pevninskej Číne. Filmy a knihy uvádzam v anglickom a čínskom distribučnom názve. Slovenské názvy neuvádzam, pretože pre jeden film ich niekedy existuje niekoľko, niektoré filmy sa do slovenskej distribúcie vôbec nedostali. Snažím sa tým vyhnúť možnému zmätku v názvoch.

ÚVOD	9
I. ČASŤ PRVÁ – B-BOYING VO SVETE	11
1. VZNIK HNUZIA HIP HOP A TANCA B-BOYING	11
1.1 PREHISTORICKÁ FÁZA A ZLATÁ DOBA B-BOYINGU	11
1.2 MEDIÁLNA FÁZA A OBDOBIE ZIMY	13
1.3 ZOHRIEVANIE, ZNOVUZRODENIE A INTEGRÁCIA	14
II. ČASŤ DRUHÁ – B-BOYING V ČÍNE	15
1. POČIATKY BREAK-DANCE V ČÍNE, VZNIK A ZÁNIK 霹雳舞, VZNIK 街舞	15
2. VÝVOJ B-BOYINGU PO ROKU 2000	18
3. SÚČASNÝ VÝVOJ TANCA V ČÍNE – VÝHODY A NEVÝHODY V POROVNANÍ S INÝMI KRAJINAMI	21
4. ČÍNSKE SÚŤAŽE	25
5. B-BOYING A SHANGHAI EXPO	28
6. B-BOYING A ČÍNSKE BOJOVÉ UMENIA	30
III. ČASŤ TRETIA – TANEČNÍCI B-BOYS AKO SAMOSTATNÁ SOCIÁLNA VRSTVA	36
1. GRAFICKÉ SPRACOVANIE DOTAZNÍKOV	37
2. TEXTOVÉ SPRACOVANIE DOTANÍKOV	47
2.1 ZARADENIE TANEČNÍKOV PODĽA VEKU A ROKU PRVÉHO KONTAKTU S TANCOM	47
2.2 SOCIÁLNA SITUÁCIA TANEČNÍKOV	48
2.3 PRÍSTUP K TANCU V ČÍNE	49
2.4 VZŤAH ČÍNSKEJ TANEČNEJ SCÉNY K SVETOVÝM SCÉNAM	49
ZÁVER	50
RESUMÉ	51
ZOZNAM LITERATÚRY	52
PRÍLOHY	55

Úvod

Vo svojej práci rozoberiem moderný tanec v Číne, so zameraním sa na tanec b-boying. Tento tanec je veľmi mladý, vznikol v USA v sedemdesiatych rokoch, ale v Číne sa uchytil až na prelome tisícročí. Preto počet sekundárnych prameňov k tejto práci bol veľmi obmedzený. Vychádzal som z dostupných kníh a dokumentárnych filmov, ako aj z rôznych svetových internetových stránok, blogov, diskusných fór. Podstatná časť mojej práce je založená na práci v teréne. Tá predstavovala aktívne účinkovanie v tanečnej skupine 5XP(舞线谱), vyučovanie v tanečnej škole v Daliane, účasť na súťažiach, či už národných, alebo medzinárodných v Číne, a to v úlohe diváka, súťažiaceho, aj porotcu. Ďalej som realizoval osobné rozhovory s poprednými predstaviteľmi čínskeho b-boyingu a prieskum za pomoci dotazníkov pozostávajúcich z dvadsiatich siedmich otázok, ktoré sú zamerané na sociálnu charakteristiku tanečníkov, ich spätosť s tancom, ich znalosti o tanci, ich kontakty s okolitými tanečnými scénami atď. Moja práca je taktiež doplnená obrazovou prílohou, ktorú som pozbieral počas svojho jeden a pol ročného pôsobenia hlavne v mestách Dalian, Šanghaj, Peking, Chengdu, ale aj iných.

V prvej časti svojej práce sa sústredím na uvedenie čitateľa do problematiky tanca b-boying/break-dance. Stručne predstavím jeho krátku históriu spolu s najvýznamnejšími osobnosťami, jeho vznik spojený s čínskymi bojovými umeniami, vymedzenie pojmov break-dance a b-boying, jeho skomercializovanie a zaradovanie do súčasnej popovej kultúry. Taktiež by som chcel stručne predstaviť päť hlavných tanečných scén: americkú, európsku, ruskú, kórejskú a japonskú s prihliadnutím na ich vplyv na čínsku tanečnú scénu.

V druhej časti sa pokúsim o priblíženie b-boyingu/break-dance v čínskych podmienkach. Pokúsim sa priblížiť jeho vznik a vývoj na základe materiálov z čínskych internetových stránok, blogov a taktiež z rozhovorov s tanečníkmi, ktorí stáli pri zrode tohto fenoménu. Priblížim čas a miesta jeho vzniku. Taktiež ho zaradím do kontextu udalostí, ktoré sa udiali v Číne na prelome storočí. V jednej z kapitol by som sa chcel podrobne zamerať na vzťah čínskych bojových umení a b-boyingu/break-dance. Predstavím najprestížnejšie tanečné skupiny v Číne. Priblížim

najprestížnejšie čínske súťaže ako napríklad Keep on Dancing (KOD), Battle of the year, Freestyle session China, Culture Shock, R16. Porovnávať ich s neoficiálnymi súťažami v Číne. Pokúsim sa poukázať na vedomie o čínskej tanečnej scéne vo svete, jej zdokumentovanie a pod. Taktiež by som sa chcel venovať problémom moderného tanca v Číne, ku ktorým patria cenzúra, zlá finančná situácia tanečníkov a s ňou spojená nemožnosť cestovať, nerozvinutá kultúra pouličného umenia. Ďalej skúsím vyzdvihnúť faktory, ktoré uľahčujú jeho rozvoj, ako napríklad pozitívne vnímanie tanca obyčajnými Číňanmi, ekonomický boom vo veľkých mestách, snaha o popularizáciu modernej čínskej kultúry vo svete cez rôzne podujatia, napr. Šanghaj Expo.

V predposlednej časti by som sa chcel venovať tanečníkom – b-boyom ako špecifickej sociálnej skupine v Číne. Závěry budem odvodzovať z prieskumu vykonanom dotazníkmi medzi tanečníkmi, ale aj osobným pozorovaním a rozhovormi. Záver svojej práce by som chcel zamerať teoreticky na perspektívy vývoja tanca B-boying v Číne, jeho možnosti a rýchlosť vývoja.

I. Časť prvá – b-boying vo svete

1. Vznik hnutia Hip Hop a tanca b-boying

Vývoj b-boyingu, respektíve break-danceu sa dá rozdeliť na sedem základných období². Prvé sa prezýva „prehistorické“ obdobie (*PREhistory*). Je to obdobie spopulárňovania kultúr, ktoré sa neskôr sformovali do break-dance (rozumej súhrn tanečných štýlov).

Druhá fáza sa prezýva Zlatá doba (*Golden Age*). Začína sa rokom 1973, keď Dj Kool Herc uskutočnil svoju prvú párty v New Yorku v štvrti Bronx. B-boying nebol prvým pouličným tancom ktorý vznikol. Bol jedným z mnohých. Tretia fáza by sa dala označiť názvom Média (*Media*). Je to obdobie od roku 1981 do roku 1985, kedy sa B-boying dostáva do povedomia médií. Začínajú o ňom vznikať články a filmy. V tomto období média vymysleli názov break-dance, ktorý označoval rôzne tanečné štýly (b-boying, lockin, poppin). Štvrtá fáza sa prezýva Zima (*Winter*). Nastáva úpadok tanca break-dance, ktorý trvá do začiatku deväťdesiatych rokov. Pre média prestával byť tento tanec zaujímavý a prestáva sa o ňom rozprávať. To sa mení uskutočnením prvého ročníka medzinárodnej súťaže Battle of the year v Nemecku v roku 1991. Začína piata fáza Zahrievanie (*Warmup*), za ňou začína pomyselná fáza Znovuzrodenie (*Revival*), keď sa b-boying opäť dostáva do pozornosti ľudí. Vznikajú nové medzinárodné súťaže. Posledná fáza je fáza integrácie (*Integration Era*), kedy tanec b-boying získava veľkých sponzorov, napríklad Redbull, Nike, Addidas a iných a integruje sa do súčasnej popovej scény.

1.1 Prehistorická fáza a Zlatá doba b-boyingu

Začína sa približne v roku 1917 počas presídľovania ľudí z Porto Rica do New Yorku, presnejšie do štvrtí Južný Bronx a Harlem. Spolu s nimi prichádzala aj ich kultúra.

² HEDGES, Curtis: Bboy Timeline. V Bboy foundation [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete: <<http://www.bboyfoundation.com>>

S rôznymi latinskoamerickými tancami sa rozvíja swingový tanec, ktorý v roku 1927 dostáva názov Lindy Hop, z čoho sa neskôr odvodil názov Hip Hop³.

Za prvého priekopníka Hip Hopu ako hnutia mladých ľudí hlavne afroamerického pôvodu sa považuje Dj Kool Herc z Jamajky, vlastným menom Clive Cambell. Zaujímal sa o hudbu, ktorá sa nehrávala v rádiach – hard funk, disco funk, latinskoamerická hudba, James Brown atď. V sedemdesiatych rokoch ju hrával na párty, ktoré organizoval a získavali si stále viac priaznivcov. Prvá z týchto pártí nemala v úmysle stať sa pravidelnou, bola to len obyčajná oslava narodenín jeho sestry, ale stretla sa s obrovským úspechom a preto sa opakovala a rokmi rozrastala. Na týchto stretnutiach sa prvýkrát objavuje tanec, pri ktorom sa tancuje pri zemi a tancuje sa do rytmickej časti skladby⁴. Bol zmesou latinskoamerických tancov – mamby, samby; afrických tancov, ale aj ázijských bojových umení. Neskôr tento tanec priberal prvky z brazílskeho bojového umenia capoeiry a gymnastiky. Práve Kool Herc nazval týchto tanečníkov b-boys, čo je skratka pre break-boy. Názov je odvodený od toho, že tanečníci tancovali hlavne na pasáž pesničky označujúcu sa ako break, kedy mával bubeník svoje sólo. V tom istom roku sa zakladá prvé Hip Hopové zoskupenie Zulu Nation, ktoré zastrešovalo hudobníkov a maliarov graffity, ale aj tanečníkov. Vetva tanečníkov si dala názov Zulu Nation a existuje dodnes, zastrešuje tanečníkov z rôznych krajín, ako aj tanečníkov z Číny (napríklad b-boy Danny z Caster crew)⁵. Ďalšími dvomi významnými skupinami, ktoré vtedy vznikli, a v histórii break-dance sa stali asi najvýznamnejšími skupinami sú Rockstedy crew a New York city breakers. Fáza zlatých časov break-danceu končí v roku 1980 kedy vzniká myšlienka natočiť film Wild Style, ktorý mal dokumentovať Hip Hopovú generáciu mladých ľudí.

³ CHANG, Jeff. Can't Stop Won't Stop: A History of the Hip-Hop Generation. Picador, New York, 2005

⁴ SCHLOSS, Joseph G. Foundation: B-boys, B-girls and Hip-Hop Culture in New York. Oxford University Press, Oxford, 2009

⁵ Caster tanečné štúdio [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete: <<http://www.casterdance.com/index.asp>>

1.2 Mediálna fáza a obdobie Zimy

Hip Hop sa dostáva do povedomia ľudí a médií. V roku 1981 sa začína točiť dokumentárny film *Style Wars*. V tom istom roku sa v časopise *Village Voice* objavuje prvýkrát fotografia b-boya na titulke časopisu^{6,7}

(B-boy Frosty Freeze vyfotografvaný fotografkou Marthou Cooper)

V tomto období má svoju premiéru na filmovom festivale v Montreale ďalší dokumentárny film o Hip Hop, *Wild Style*⁸. Vznikajú ďalšie komerčné filmy *Flash dance*, *Breakin 1*, *Breakin 2*, *Beat street* a ďalšie.

V tejto dobe vznikol aj názov break-dance. Záujem médií časom opadol a tým aj záujem o tanec. Je to obdobie, kedy sa zdalo, že b-boying bol len chvíľkový výstrelok doby.

Zmenilo sa to až v roku 1991, kedy sa uskutočnil prvý ročník jednej z najprestížnejších súťaží sveta – *Battle of the year*. Táto súťaž sa odohrávala v Nemecku a dodnes sa pravidelne v Nemecku opakuje jej finále za účasti tanečníkov z postupových kôl organizovaných po celom svete, aj v Číne.

⁶ Tanečníka Froste Freez nafotila fotografka Martha Cooper, ktorá sa dnes považuje za jednu z najvýznamnejších dokumentaristiek Hip Hopu a vydala na túto tému niekoľko obrazových monografií.

⁷ HEDGES, Curtis: *Bboy Timeline*. V *Bboy foundation* [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete: <<http://www.bboyfoundation.com>>

⁸ Film *Wild Style* sa začal točiť skôr ako film *Style Wars*, ale kvôli finančným problémom sa jeho uvedenie stále odkladalo.

1.3 Zohrievanie, Znovuzrodenie a Integrácia

Tanec b-boying sa vracia medzi ľudí, získava si stále viac nadšencov a ukazuje sa, že svoju krízu prežije. V niektorých krajinách sa stáva až národným športom. Vznikajú stále nové súťaže a zapájajú sa stále väčší sponzori. Kľúčovú úlohu zohral rozhodne nápoj Redbull, ktorý sponzoruje nespočetne súťaží a organizuje aj vlastný šampionát jednotlivcov – Redbull Bc One.

Vyčleňuje sa niekoľko svetových významných tanečných scén. Jednou z najdôležitejších, aj vďaka tomu, že je kolískou b-boyingu, je scéna americká, kde je veľká tanečná základňa, ktorá má komerčnú podporu. Tanečníci z celého sveta sa usilujú dostať v istej fáze do Ameriky, aby sa učili od tých, ktorí tento tanec vymysleli.

Ďalšia dôležitá scéna je európska. Z nej asi najvýznamnejšie tanečné veľmoci sú Francúzsko, Poľsko, Taliansko, Fínsko, Holandsko a iné. Z hľadiska Číny je popri piatich veľkých tanečných scénach spolu s ruskou najmenej dôležitá.

Pre Čínu sú však najdôležitejšie scény kórejská a japonská⁹. Keďže sú k Číne geograficky najbližšie, je aj kultúrna výmena medzi týmito krajinami najčastejšia. V prvom rade kórejská tanečná scéna, kde bol b-boying povýšený na národný šport s pevným miestom v televízii s vlastnými športovými komentátormi. Ich veľkým problémom je povinná vojenská služba, ktorá znamená praktický koniec kariéry každého tanečníka. Len veľmi malý počet tanečníkov sa dokáže po vojne vrátiť do vrcholovej formy. Preto väčšina Kórejcov začína tancovať v rannom veku a tancujú hlavne v noci, pretože cez deň musia chodiť do roboty. Sociálny tlak na kórejských tanečníkov je obrovský, aj tak však dobehli svet v neuveriteľne krátkom čase a stali sa svetovou špičkou. Najmä tým sa stávajú dôležitým pre Čínu. Aj Číňania sú pod veľkým sociálnym tlakom a podobne ako kedysi Kórejci, aj Číňania sa zlepšujú neuveriteľne rýchlo.

Menej dôležité ako Kórea, je pre Čínu Japonsko. Avšak pre celú ázijskú scénu je veľmi významné, pretože cez Japonsko sa b-boying do Ázie dostal. Prvýkrát sa tu objavil už v roku 1983 s japonským tanečníkom Crazy-A, ktorý sa inšpiroval filmom

⁹ ZHAO, George Zhi: The Freshest Kids in China . V The China Beat [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete:<<http://freshestkidschina.com/?p=74>>

Flash dance, tak isto ako mnoho iných tanečníkov po celom svete¹⁰. Japonsko je síce k Číne blízko, má svetovú úroveň, avšak zlé čínsko-japonské vzťahy zabraňujú dobrej medzikultúrnej výmene. Toto napätie sa však pomaly uvoľňuje a svetoví japonskí tanečníci už Čínu pravidelne navštevujú.

II. Časť druhá – b-boying v Číne

1. Počiatky break-dance v Číne, vznik a zánik 霹雳舞, vznik 街舞

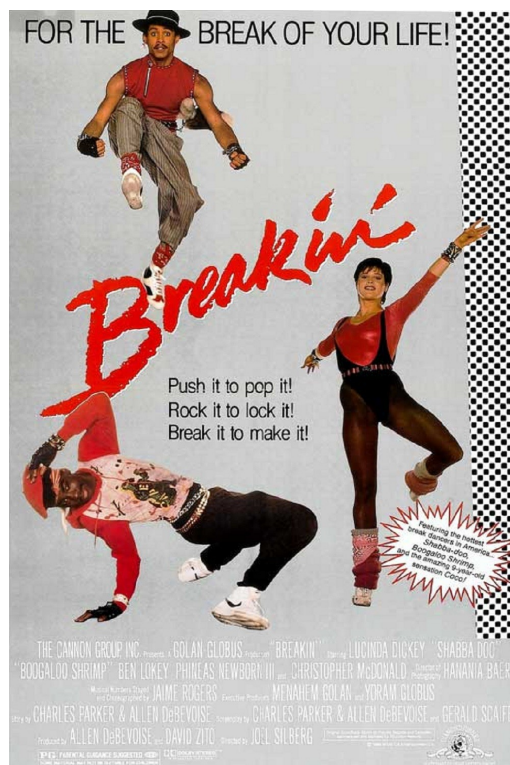
Začiatky break-dance v Číne, rovnako ako mnoho ďalších vecí inšpirovaných Západom, je úzko spojený s ekonomickými reformami Deng Xiaopinga(邓小平) v roku 1978 a s nimi spojeným uvoľňovaním sociálnych pomerov, otváraním sa svetu a prijímaním kultúrnych podnetov z iných krajín¹¹. Pozornosť sa venuje predovšetkým literárnym hnutiam v tomto období, napr. literatúre rán (伤痕文学), literatúre hľadania koreňov (寻根文学), čínskej avantgarde (先锋文学) a pod. Sú to literárne smery, ktoré sa snažia vyrovnat' s kultúrnou revolúciou (大革命).¹² Avšak literárne umenie nie je jediné, ktoré sa v tomto období rozvíjalo. V tanečnom umení je dôležitý príchod západných filmov, ktoré predstavovali novú inšpiráciu. Jedným

¹⁰ 日本 HIPHOP 发展史 [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete:<<http://www.chinabbey.net/forum/thread-1253-1-4.html>>

¹¹ Po smrti Mao Ce-tunga došlo k boju o moc, v ktorom zvíťazil Deng Xiaoping. Politický boj nahradil hospodársky rast a heslo „Politika je vedúca sila“ nahradilo heslo „Realita je kritérium pravdy“. Zavŕšila sa normalizácia americko-čínskych vzťahov. Čína sa stále viac otvárala svetu. Uskutočnili sa štyri modernizácie: v priemysle, vede, technike a obrane. Žiadna z nich nesľubovala politické reformy, ktoré by však logicky mali nasledovať. Aby sa im Deng Xiaoping vyhol, vyhlásil v roku 1979 štyri základné princípy: Čína sa musí držať 1. socialistickej cesty, 2. diktatúry proletariátu, 3. vedúcej úlohy štátu, 4. marxizmu-leninizmu a Mao Ce-tungovho myslenia. Deng Xiaopingov režim sa ako prvý z režimov jednej politickej strany poučil zo svojich chýb a verejne ich priznal. (FAIRBANK, John K.: Dějiny Číny. Nakladatelství lidové noviny, Praha, 2007.)

¹² Zatiaľ čo literatúra rán sa nepovažuje za veľmi kvalitnú, dosahuje čínska moderná literatúra vrchol v dielach čínskych avantgardných spisovateľoch ako napr. Yu Hua (余华) a iní. (DOLEŽALOVÁ, Anna: Li Šun-ta stavia dom. Marenčin PT s.r.o., Bratislava, 2008.)

z najdôležitejších filmov pre čínsku tanečnú scénu bol film Breakin, ktorý prišiel pod distribučným názvom 霹雳舞¹³.

(Plagát filmu Breakin)

Tento film dal názov novému tancu, ktorý oslovil mnoho mladých ľudí. Tanec, ktorý je dnes v Číne známy pod pomenovaním 街舞¹⁴ sa vtedy nazýval rovnako ako film, - 霹雳舞, a podobne ako názov break-dance zastrešoval niekoľko tancov - poppin, lockin, b-boying a ďalšie. Vplyv tohto filmu na tanečnú scénu v Číne sa dá pozorovať dodnes, napríklad v Hangzhou sú tanečné školy pomenované podľa protagonistov filmu.¹⁵

Druhým obrovským podnetom k vzniku pouličného tanca bol úspech Michaela Jacksona.¹⁶ Po Michaelovi Jacksonovi opakovali tisíce ľudí a dodnes je to žijúci trend. V každom väčšom meste je niekoľko imitátorov Michaela Jacksona a napríklad

¹³ Názov by sa dal preložiť ako „hromový tanec“, pričom znaky 霹雳 znamenajú hrom

¹⁴ Názov je doslovný kalk z anglického slova street dance (*pouličný tanec*). 街 znamená ulica, 舞 znamená tanec

¹⁵ ZHAO, George Zhi: The Freshest Kids in China . V The China Beat [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete:<<http://freshestkidschina.com/?p=74>>

¹⁶ Follow your heart, dokumentárny film

v Šanghaji dostávajú najlepší imitátori za vystúpenie až 30 000 Yuanov¹⁷. Často vystupujú spolu s b-boymi alebo tanečníkmi iných štýlov 街舞.

(Čínsky tanečník imitujúci Michaela Jacksona)

Podobne ako celý kultúrny život, aj tanec na istý čas ustrnul po udalostiach na námestí Nebeského pokoja v roku 1989¹⁸. Moderný pouličný tanec sa vracia do Číny na prelome tisícročí, ale už pod názvom 街舞. Tak ho dnes pozná celá Čína a názov

¹⁷ Freshest kids in China: Michael Jackson: Made in China [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete: <<http://freshestkidschina.com/?p=173>>

¹⁸ Na západe sa udalosti na námestí Nebeského pokoja prezentovali ako konflikt medzi komunistickým režimom a študentmi, ktorí bojovali za kapitalizmus a demokraciu. Avšak ako nám môže priblížiť esej Wang Huia, intelektuála, ktorý sa ako študent sám udalostí zúčastnil a následne ušiel do hôr medzi roľníkov, veľká časť protestujúcich boli vlastne robotníci, ktorí prišli bojovať proti zvyšujúcej sa korupcii, nestabilite a nerovnosti, vyvolanej otvorením trhu. Nechceli kapitalizmus ani demokraciu, ale stabilné ceny, sociálne zabezpečenie a koniec korupcie. Tak ako boli protestujúci v dvoch frakciách, tak aj výsledok masakru bol dvojaký. Skončili sa debaty ako o demokracii, a rovnako o zastavení korupcie. (LEONARND, Mark: What does China think. Public affairs, USA, 2008.)

霹雳舞 používa už len generácia Pekinskej jari¹⁹. Pod názvom 街舞 sa dnes v Číne rozumie skupina mnohých tanečných štýlov: b-boying, poppin, lockin, jazz, house, LA style, new style, krump a mnoho ďalších.

2. Vývoj b-boyingu po roku 2000

V novej ére b-boyingu sa tanec v Číne rozvíjal v troch centrách: Peking, Šanghaj a Kanton (Guangzhou). Nová éra b-boyingu v Číne sa začala rokom 2001, keď sa v hlavom meste provincie Henan Zhengzhou (郑州) uskutočnila prvá celočínska čisto b-boyingová súťaž²⁰ (celočínska súťaž viacerých Hip Hopových štýlov sa odohrala už v roku 2000 v Šanghaji - Battle of China).²¹

Približne v týchto rokoch sa dostávajú do Číny prvé zábery tanečníkov z USA. Celá vtedajšia čínska spoločnosť sa nachádzala v štádiu slepého obdivu Ameriky²²

¹⁹ Týmto pojmom sa označuje obdobie ekonomických reforiem Deng Xiaopinga, otváranie sa svetu. Aj keď sa oficiálne sociálne a politické zmeny nepripúšťali, nastali. Ľudia sa vyjadrovali k daniu, otvorila sa stena demokracie v Pekingu, rozvíjal sa kultúrny život. Bolo to jedno z najvoľnejších období dvadsiateho storočia v Číne. (FAIRBANK, John K.: Dějiny Číny. Nakladatelství lidové noviny, Praha, 2007.)

²⁰ Vyhrala ju vtedy skupina X-style z Guangzhou

²¹ 中国 bboy 应该知道的, 中国 breakin 历史 [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete:

<http://page.renren.com/600009341/note/720250769?ref=minifeed&sfet=2012&fin=3&ff_id=600009341&feed=page_blog&tagid=720250769>

²² Po tom ako sa Čína vymanila z kultúrnej revolúcie, ideológiu maoizmu začala postupne nahradzovať nová - kult USA. Keď Deng Xiaoping otvoril okná svetu, vošli do nich USA a spravili zo seba boha, ktorého nálady menia počasie. Číňania a mnohé iné národy sa tomu prispôbili a novinár Thomas Friedman nazýva toto chápanie ako „plochý svet“, keď samostatné národy akoby stratili kontrolu nad svojím osudom, zatlačené do ekonomickej sféry privatizácie a tretej vlny demokratizácie. Číňania sami seba v neskorých 80. rokoch považovali za podradný národ. Čínski nacionalisti to prirovnávajú (trošku prehnane) k hitlerovskému rasizmu, pravda, s tým rozdielom, že rasizmus v Číne pociťovali Číňania voči sebe samým.

V 1993 profesor na Technologickej univerzite v Massachusetts Cui Zhuyuan napísal esej, kde vyzýva, aby sa čínsky ľud oslobodil od slepého obdivu k západnému kapitalizmu tak, ako sa oslobodil od slepého nasledovania marxizmu. Zostal nevypočutý, Čína sa ešte len zviechala z udalostí na Námestí nebeského pokoja. Väčšinu intelektuálov násilné opatrenia vlády zastrešili umlčali alebo vyhnaní do exilu. Vodcovia strany uskutočňovali ekonomické reformy, zvyšok elity bol zaneprázdnený zarábaním peňazí. Idey Cui Zhuyuana získavajú aktuálnosť dnes, keď sa v Číne uplatňujú tri tradície odrazu. Jednou je reformná tradícia voľného trhu, druhou tradícia Maovej éry rovnosti, poslednou je tisícročia formovaná konfuciánska tradícia.

a v tanci tomu nebolo inak. Až v roku 2003 prichádza k odklonu ku kórejskej tanečnej scéne. Južná Kórea ako malý národ dobehla a v roku 2003 už aj predbehla celý svet. Tanec povýšil na národný šport a dodnes má veľkú podporu vlády²³. To predstavovalo inšpiráciu pre veľa čínskych tanečníkov. Niekedy táto inšpirácia prerástla až do slepého kopírovania kórejského tanca. Vznikli internetové stránky ako 51555.net kde sa dopodrobna rozoberal kórejský, ale aj americký tanec a čínski tanečníci sa učili krok za krokom ich tanečné sety. V tomto období a začína zjavne diferencovať južný a severný štýl tanca v Číne. Do popredia sa dostávajú ťažké akrobatické prvky „powermoves“.²⁴ Do prelomu rokov 2007/2008 bola čínska tanečná scéna podľa slov tanečníkov zo skupiny STO z Guangzhou vo veľmi zlom stave. Tanečníci sa nechceli učiť od sveta, ale chceli ho porážať na súťažiach.²⁵ Za týchto osem rokov vývoja sa uskutočnil jediný workshop so zahraničným lektorom, s b-boyom Stormom z Nemecka, avšak účasť bola katastrofická. Zlom priniesli cesty domácich skupín do zahraničia. Nepopierateľní priekopníci, bez ktorých by dnešná tanečná scéna bola minimálne o tri roky pozadu, sú tanečníci skupiny STO crew. V roku 2006 sa prvýkrát dostali do Hong Kongu²⁶, v tom istom roku sa zúčastnili na základe postupového kola aj na prestížnej súťaži Battle of the year v Nemecku.²⁷

Roky si Číňania mysleli, že sa tieto tri názory navzájom vylučujú, dnes sa však ukazuje, že to nie je pravda. (LEONARND, Mark: What does China think.Public affairs, USA, 2008.)

²³ Táto podpora oslabla po tom, ako sa v Kórei prevalil škandál vyháňaniu sa povinnej vojenskej službe. Mnoho tanečníkov využívalo zranenia v tanci ako dôvody neúčasti vojne, ale tancu sa aktívne venovali. Niekoľko prestížnych tanečných skupín skončilo svoju kariéru za mrežami. (Bboy.cz)

²⁴ 中国 Hip-Hop 发展 We Shine Like SuperStar, dokumentárny film

²⁵ Lil chao (细超) (STO CREW) ——ChinaBBoy.net 采访 [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete: <<http://www.chinabbboy.net/forum/thread-17305-1-2.html>>

²⁶ Už v roku 1981 na ostrove Hong Kong vztyčili anglickú vlajku a prehlásili ho za britskú kolóniu. Hong Kong bol oficiálne priradený k Anglicku na základe nerovnoprávnej zmluvy z roku 1842. Čchingský dvor prenechal vtedy ešte neobývaný ostrov Hong Kong Britom na večné časy. V roku 1889 si Británia prenajala nové územia v okolí Hong Kongu na dobu 99 rokov. Tieto územia nazvala Nové teritória (New territories). Hong Kong sa stal veľmi prítlačlivý pre čínskych obchodníkov, ale aj intelektuálov, čo prispelo k jeho rýchlemu rozvoju. Počas občianskej vojny medzi komunistickou stranou a Kuomintangom sa stal útočiskom pre čínsku buržoáziu. V roku 1985 OSN prijalo prvý dokument, kde uzákonilo, aby Čína opäť začala obnovovať svoju suverenitu nad Hong Kongom. V roku 1997 bol navrátený Číne. Tento akt vyvolával obavy medzi obyvateľstvom a preto čínska vláda prisľúbila obyvateľom Hong Kongu, že 50 rokov zachová kapitalistické zriadenie v krajine bezo

(Tanečná skupina STO na Battle of the Year (BOTY) v roku 2006)

Uskutočnilo sa aj prvé interview s čínskymi tanečníkmi, ktoré si mohol pozrieť celý svet. Ďalší rok sa im podarilo kvalifikovať na prestížnu súťaž v Kóreii R16. Čínsku scénu naplnila hrdosť z týchto úspechov. Na druhej strane radikálne prehry podľa samotných tanečníkov STO spôsobili zlom, keď si Číňania uvedomili, že b-boying nie je ich kultúrou a najprv sa ju musia naučiť od cudzincov, prebrať si od nich dobré a ďalej to rozvíjať²⁸. Organizovali preto stále viac súťaží, na ktoré pozývali hostí zo zahraničia, veľa workshopov a tanečných súťaží s postupom do zahraničia. Najdôležitejšie z nich sú určite súťaže Freestyle session s postupom do USA, ktoré organizuje tanečné štúdio Caster v Šanghaji, Battle of the year, ktorú organizuje tanečná skupina STO s postupom do Nemecka, R16, ktorú organizuje Kórejská vláda na území Číny za pomoci tanečnej skupiny Caster v Šanghaji s postupom do Kórei, Culture Shock organizovaný Taiwanskou značkou oblečenia Soul food spolu

zmeny. Hong Kong sa teraz riadi heslom „Jeden štát - dva systémy.“ Hong Kong má vlastnú autonómnu vládu. „Jeden štát - dva systémy“ mala byť predloha aj pre riešenie taiwanskej otázky. (OBUCHOVÁ, Ľubica: Číňané 21. storočia. Academia, Praha, 1999.)

²⁷广州 sto crew 春秋 [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete: <<http://www.chinaboy.net/forum/thread-27079-1-5.html>>

²⁸ Bboy Danny : 中国 bboy 应该知道的, 中国 breakin 历史 [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete: <http://page.renren.com/600009341/note/720250769?ref=minifeed&sfet=2012&fin=3&ff_id=600009341&feed=page_blog&tagid=720250769>

s tanečnou skupinou R4EM v Chengdu s postupom na Taiwan. Culture Shock je taktiež prvá súťaž zaisťujúca kontakt medzi vnútrozemskou Čínou a Taiwanom. Taiwanskí tanečníci patrili k svetovej špičke o dekádu skôr, ako tanečníci z vnútrozemia.²⁹

3. Súčasný vývoj tanca v Číne – výhody a nevýhody v porovnaní s inými krajinami

B-boying sa v Číne aktívne vyvíja približne 10 rokov, hoci prvýkrát sa dostal na jej územie oveľa skôr. Dnešný vývoj čínskych tanečníkov je rovnako rýchly, ako vývoj čínskej ekonomiky³⁰. Každým rokom sa stále viac čínskych tanečníkov dostáva na medzinárodné súťaže, počet tanečných skupín sa rýchlo zvyšuje a ich úroveň tak isto. Skupina STO, ktorá si roky držala neotrasiteľnú pozíciu na scéne, má dnes už veľmi veľa silných konkurentov. K hlavným centráam tanečnej scény – Šanghaj, Peking, Kanton sa pridalo aj mesto Chengdu, ktoré stojí za zrodom najväčšieho čínskeho b-boyigového portálu Chinaboy.net (CBB projekt). Najvýznamnejšie tanečné skupiny v Číne sú rozhodne legendy STO crew z Kantonu, Dragon Style z Pekingu, ktorí sú silno ovplyvnení bojovými umeniami a Caster (niekedy prezývaní aj Evolution) zo Šanghaja. Tanečná skupina Caster je trochu iná ako ostatné, pretože ju síce tvoria oficiálne len traja tanečníci, avšak často prepožičiava svoj názov aj iným tanečníkom,

²⁹ Vývoj života na Taiwane sa líši od čias úteku Čankajška a Kuomingtangu na Taiwan po prehre s komunistami, zavŕšenej uzákonením Čínskej ľudovej republiky v roku 1949. USA sa stali patrónom Taiwanu. Po urovnaní americko-čínskych vzťahov hrozilo, že by o tohto ochrancu prišiel. Taiwanská vláda sa preto odhodlala k radikálnemu kroku. V roku 1996 zorganizovala prvé demokratické voľby, ktoré vyhral Li Denghui (李登輝). (FAIRBANK, John K.: Dějiny Číny. Nakladatelství lidové noviny, Praha, 2007.)

³⁰ Reformy Deng Xiaopinga dosiahli úspechy. Jeho heslo „*Je jedno či je mačka biela, alebo čierna, hlavne že chytá myši*“ a s ním spojené špeciálne ekonomické zóny dosiahli zázrak. Vytiahli Čínu z hladomoru na miesto druhej najväčšej ekonomiky na svete. Úspechy čínskej ekonomiky inšpirujú aj mnohé ďalšie štáty, ktoré sa kedysi stali obeťami západného kolonializmu, čo je 90% všetkých krajín sveta. V roku 2007 Hu Jintao hrdo oznámil vznik novej špeciálnej ekonomickej zóny. Oproti ostatným, ktoré vznikli v 80. rokoch, sa líši jednou vecou: je v Afrike. Čínsky model kapitalizmu sa však šíri ďalej, než siaha záujem čínskych investorov. Do roku 2007 bolo založených 3000 špeciálnych ekonomických zón v 120 krajinách na celom svete, a prevažná väčšina je založená na príklade čínskeho modelu. (LEONARND, Mark: What does China think. Public affairs, USA, 2008.)

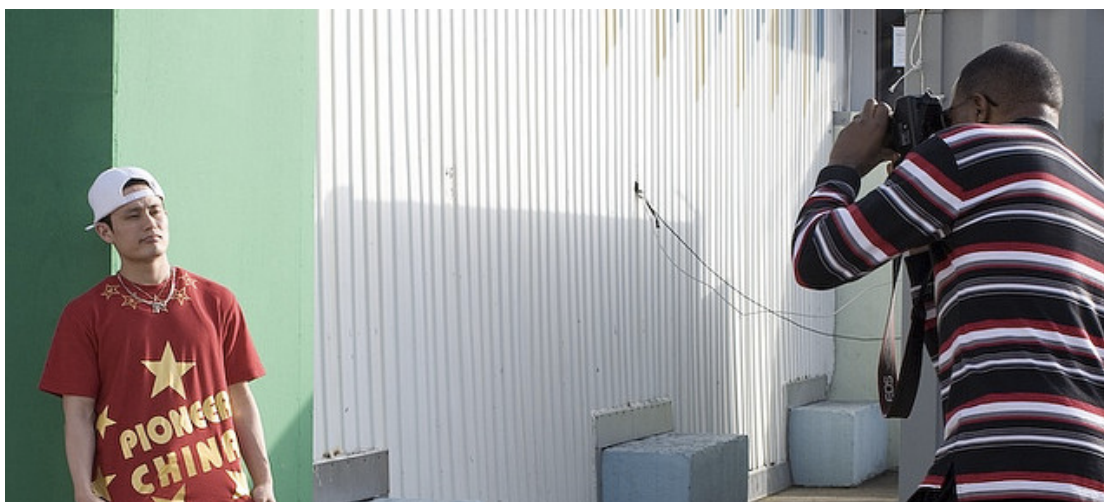
aby si ich ľudia zapamätali. V tanečnom štúdiu Caster ale pôsobí oveľa viacej stálych členov.³¹

Jedným z hlavných handicapov čínskeho tanca je cenzúra internetu. Pre celý svet sú najväčším zdrojom inšpirácie a informácií sociálne siete. Tri najrozšírenejšie sociálne siete a zároveň tri najnavštevovanejšie internetové stránky na svete sú pre Čínu neprístupné. Menovite sú to Facebook, Youtube a Twitter. Nemožnosť prístupu k stránkam Facebook a Twitter čínska spoločnosť nevníma ako problém, pretože tie stránky boli zakázané skôr, ako sa stihli rozšíriť³². Nemožnosť prístupu na Youtube si však čínska mládež tvrdo uvedomuje, o to viac tanečná scéna, lebo ho zakázali až v posledných rokoch, dlhý čas sa mohli tieto stránky navštevovať a čerpať z nich inšpirácie. Snažia sa to nahradiť svojimi vlastnými videoservermi, avšak tam sa nachádza materiál prevažne z Taiwanu, Kórei a Japonska, ktoré sú k Číne najbližšie, na tretie miesto sa dá zaradiť Amerika, ktorá má tesné vzťahy s Čínou, ale Európa a Rusko nie sú pre Čínu veľmi známe.

Neprístupnosť svetových portálov spôsobuje, že sa ani svet nedozvedá o čínskej tanečnej scéne. Panuje absolútna nevedomosť o čínskej tanečnej elite. Ľudia poznajú len skupiny, ktorá reprezentovali na Battle of the year v Nemecku a R16 v Kórei, pretože zábery z týchto súťaží sú dostupné pre celý svet. Známejším je aj zopár čínskych tanečníkov, ktorí pôsobia alebo pôsobili v zahraničí, najvýznamnejším je rozhodne zakladateľ tanečnej skupiny Caster – b-boy Danny.

³¹ RocBang (杨明) (Caster Evolution crew) ——ChinaBBoy.net 采访 [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete: <<http://www.chinaboy.net/forum/thread-19814-1-2.html>>

³² Čína má svoje vlastné variatny stránok Facebook (Renren wang 人人网, Kaixin wang 开心网 a iné) a Twitter (Weibo 微博). Hlavne stránka Weibo, spolu s čínskymi blogmi (napríklad najpopulárnejší blog spisovateľa Han Hana (韩寒)) má veľmi veľkú užívateľskú základňu a aj napriek cenzúre sa jej darí šíriť do sveta správy, ktoré by sa inak do médií nedostali. Aj vďaka tejto stránke sa vyriešilo niekoľko korupčných či iných škandálov. Ak by v Číne používali stránky Twitter a Facebook, existoval by problém jazykovej bariéry. I keď zakladateľ stránky Facebook rokuje s gigantami čínskeho internetu o vstupe na čínsky trh, veľa ľudí mu nedáva veľké šance na úspech. Vznikol dokonca satirický fonetický preklad pre názov Facebook – feisibuke (非死不可) čo by sa dalo preložiť ako „nemá šancu na prežitie“. (SHRINK, Susan L.: Changing media changing China. Oxford University Press, Oxford, 2010.)

(B-boy Danny pózuje pre fotografa)

Svet sa začína dozvedieť o čínskych tanečníkoch aj vďaka súťaži KOD, ktorá je každým rokom viac sledovaná. Táto súťaž nezastrešuje len b-boying ale aj tanec poppin, locking a new style. Zatiaľ čo v roku 2010 sa na internete objavilo len zopár záberov z tejto súťaže, v roku 2011 na ňu pozvali známu producentскую firmu, ktorá sa zameriava na Hip Hopové tance, Yakfilms³³. Celý ročník 2011 môže svetové publikum zhladať v profesionálnej kvalite a záberoch a zoznámiť sa s konkrétnymi tanečníkmi. Keďže ostatné čínske Hip Hopové štýly mali trochu iný vývoj ako b-boying, sú na vyššej úrovni. Aj vďaka záberom zo súťaže KOD z roku 2011 sú napríklad čínski poppinoví tanečníci svetovo známi a vďaka svojej vysokej úrovni, no najmä vďaka tomu, že sa svet o nich dozvedel, majú väčšie možnosti ako čínski b-boyi a rýchlejšie sa rozvíjajú.

Druhým, a nie malým problémom je zlé finančné ohodnotenie tanečníkov a s tým súvisiaca nemožnosť cestovať. Čínski tanečníci tak nemajú možnosť stretávať sa s tanečníkmi z iných krajín inak ako cez súťaže organizované v Číne. Tie sú však často rovnako cenovo nedostupné. Napríklad trojdenný lístok na prestížnu súťaž KOD v Pekingu stojí 700 yuanov, tanečník musí k tomu hradiť nemalé cestovné náklady a ubytovanie.

³³ Yakfilms [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete: <<http://www.youtube.com/user/YAKfilms>>

Ďalším problémom je časté nepochopenie zo strany rodičov. Väčšina čínskych rodičov má iba jedno dieťa³⁴, pre ktoré chce zabezpečiť čo najlepší život a preto na neho často nezriedka kladie priveľké nároky. Deti sa vzdelávajú od rána do večera, na koničky nemajú čas. Veľa tanečníkov môže tancovať len vďaka tomu, že sa vzbúrilo a tancom sa živia. Nemálo z nich nemá kde spať, prespávajú po internetových kaviarniach alebo trénujú po nociach, keďže cez deň musia do roboty. Tanec b-boying je taktiež nebezpečný po zdravotnej stránke (nadmerné zaťažovanie kĺbov, časté zranenia), čo k pochopeniu zo strany rodičov neprispieva. Čo sa týka ostatných tanečných štýlov 街舞, rodičia ich vo svojej tradičnej výchove často považujú za príliš sexy a nesúhlasia s tanečnou kariérou svojej dcéry z morálnych dôvodov.

Na druhej strane čínska verejnosť – a to je veľká výhoda – berie tanec veľmi pozitívne. Mnoho ľudí sa teší, že dnešná generácia mládeže sa môže venovať aj niečomu inému, než len boju proti hladu.³⁵

O break-dance, respektíve o celú škálu Hip Hopových tancov 街舞 je veľký záujem a preto, ak si tanečná skupina otvorí vlastné štúdio, nemá núdzu o študentov. B-boying je zaujímavý aj divácky. Čínsky život sa odohráva na ulici a preto ľudia nemajú problém s tanečníkmi, ktorí tancujú pod holým nebom. Častokrát sa ľudia

³⁴ V období prvého päťročného plánu v dejinách ČĽR (1953-57) prevládali predstavy, že príliš veľká populácia znižuje schopnosť spoločnosti realizovať spoločenské zmeny. Už vtedy sa začínalo s kontrolou pôrodnosti, ale táto kampaň bola zastavená počas veľkého skoku. Jeho prínosom mal byť rýchly rozvoj a malo sa využiť čo najviac pracovnej sily. Obmedzovanie pôrodnosti považovali za kontraproduktívne. Avšak neúspech veľkého skoku priviedol vedenie strany k opätovnej realizácii podpory uzatvárania manželstiev vo vyššom veku, antikoncepcie, sterilizácie. Urobili ďalšie napopulárne ekonomické opatrenia. Napríklad zrušenie materskej dovolenky po štvrtom dieťati, rušenie sociálnych dávok v závislosti na počte detí a pod. Za kultúrnej revolúcie sa opäť začala raziť teória, že viacej detí je prospešné pre rozvoj, avšak už v sedemdesiatych rokoch sa uvádza do činnosti politika jedného dieťaťa. V tejto politike existuje mnoho výnimiek. Nevzťahuje sa na menšinové národnosti, pokiaľ je prvé dieťa postihnuté, je dovolené mať druhé, pokiaľ sú rodičia bez súrodencov, môžu mať druhé dieťa, pokiaľ sa na vidieku ako prvé dieťa narodí dievča, môžu mať druhé a podobne. V súčasnosti sa začína ukazovať, že táto politika si už svoj účel splnila a môže sa stať kontraproduktívnou. Podľa posledných štatistík však väčšina obyvateľstva uprednostňuje jedno dieťa, bez ohľadu na zákon. (OBUCHOVÁ, Lubica: Číňané 21. stololetí. Academia, Praha, 1999.)

³⁵ Staršia generácia zažila také udalosti, ako Veľký skok vpred, Veľká kultúrna revolúcia. Sužoval ich hladomor, pri ktorom umreli milióny ľudí. (FAIRBANK, John K.: Dějiny Číny. Nakladatelství lidové noviny, Praha, 2007.)

pristavia a pozorujú, málokedy sa tanečníci stretávajú s nepochopením. U nás sú tanečníci z verejných priestranstiev vyhánaní. Tento problém v Číne nie je. Problémom však je čínsky zákon o zákaze verejného zhromažďovania sa. Ak sa pri tanečníkoch zhromaždí viacero ľudí, porušujú tým zákon. A pokiaľ to robia vo frekventovaných častiach mesta (napríklad Bund v Šanghaji) stretom s políciou sa nevyhnú. Týmto sa brzdí vznik kultúry pouličného tancovania, ktorý je v ostatných krajinách populárny. Ak tanečníci nemajú vystúpenia a neučia v školách, spravia vystúpenie na ulici a potom vyberajú peniaze od turistov. V európskych krajinách, USA, ale aj v Kóreji sa to často praktizuje, žiaľ v Číne tým tanečníci porušujú zákon a niekedy ich aj zatknú³⁶.

4. Čínske súťaže

Čínske súťaže by sa dali rozdeliť do troch kategórií. Prvú tvoria malé, undergroundové, neoficiálne súťaže na mestskej úrovni. Týchto súťaží je samozrejme najviac. Často ich organizujú tanečné skupiny vo svojich priestoroch. Tréningové priestory v Číne bývajú veľmi malé, preto ani tieto súťaže nemôžu mať príliš veľa účastníkov, častokrát ani divákov. Účastníci sú zároveň diváci. Neudeľujú sa ceny, súťaží sa iba o uznanie ostatných skupín.

³⁶ Freshest kids in China: Bund freestyle [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete: (<http://freshestkidschina.com/?p=40>)

(Malá undergroundová súťaž vo výškovom mrakodrape v Daliane)

Druhú kategóriu tvoria veľké celočínske súťaže. Najlepším príkladom je už spomínaná súťaž KOD v Pekingu. Celý názov súťaže je Keep on dancing a prvý ročník bol zorganizovaný v roku 2004. Najväčším sponzorom tejto súťaže je čínska národná televízna stanica CCTV a má aj podporu vlády³⁷. Na túto súťaž pravidelne pozývajú zahraničných hostí z USA, Japonska, Kórei, Európy a pod. Táto súťaž už hostila mnoho legiend svetového tanca, ktorí organizujú pre čínsku mládež workshopy.

³⁷ Keep on dancing: 关于我们 [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete: (<http://www.keepondancing.net.cn/about.asp>)

(Fotografie zo súťaže KOD)

Druhou celočínskou súťažou je Who is the best, ktorá má po celej Číne postupové kolá a potom veľké finále. Táto súťaž je však oveľa menšieho rozsahu ako KOD, pre tanec b-boying však dôležitejšia. Zatiaľ čo na KOD má tanec b-boying podradné postavenie s najmenším zastúpením zahraničných hostí, Who is the best je čisto b-boyingová súťaž.

Treťou kategóriou sú čínske postupové kolá na svetové finále medzinárodných súťaží. Najdôležitejšie sú rozhodne Battle of the year a Freestyle session, ktoré sa vo svete radia medzi súťažami s najdlhšou tradíciou .

(Čínski tanečníci na súťaži Battle of the year. Sú oblečení v tradičnom čínskom oblečení používanom na cvičenie Wushu. O vzťahu b-boyingu a bojových umení viacej v 6. kapitole.)

Ďalšia súťaž je R16, čo je omnoho mladšia súťaž, zato s veľkou podporou kórejskej vlády, ktorá v roku 2010 zaplatila celočínske postupové kolo v rámci programu svojho pavilóna na Šanghaj Expo.³⁸

5. B-boying a Shanghai Expo

Svetová výstava Shanghai Expo v roku 2010 znamenala veľký posun pre čínsku tanečnú scénu, hlavne v Šanghaji. Okrem toho, že bolo v rámci Expo zorganizované postupové kolo na R16 v Kórei, aj čínska expozícia sa prezentovala za pomoci b-boyingu. Najzaujímavejšou skupinou bola Caster Crew, ktorá sa aj vďaka tomu dostala do povedomia čínskej verejnosti.

Čína a Kórea neboli jediné z krajín s pavilónmi ktoré organizovali tanečné vystúpenia. Mnoho ďalších krajín priviedlo do Šanghaja špičkových tanečníkov. Určite najdôležitejší boli tanečníci z USA, s ktorými sa dostali do kontaktu aj čínski

³⁸ China beat: R16 at the Shanghai World Expo [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete: (<http://www.thechinabeat.org/?p=2464>)

tanečníci. Neoficiálne súťaže a jamy³⁹ sa odohrávali takmer každú noc vždy v pavilóne inej krajiny.

(Jeden z tanečných jamov na Shanghai Expo)

Oficiálne workshopy a súťaže prebiehali v Šanghaji aj mimo Expa, čo umožnilo kontakt s tanečníkmi ostaných krajín aj takým ľuďom, ktorí sa na Expo nedostali. Niektorí z cudzincov zostali v Číne aj po skončení výstavy a aj naďalej organizujú súťaže a lekcie.

(Tanečná skupina Caster po víťazstve v postupovom kole R16 na Shanghai Expo 2010)

³⁹ tanečníci stoja v kruhu a v strede kruhu vždy jeden tancuje. Je to istá forma spoločného tréningu s prvkami súťažného battle.

6. B-boying a čínske bojové umenia

Jednou z prvých inšpirácií pre ľudí, ktorí položili základy b-boyingu boli hongkongské “Kung fu filmy” zo sedemdesiatych rokov dvadsiateho storočia. V tom čase filmová spoločnosť Shaw brothers Studio (邵氏兄弟电影制片厂) zožala v Amerike obrovský komerčný úspech. Ich divácku základňu tvorili hlavne obyvatelia chudobných štvrtí New Yorku. Dôvod bol jednoduchý. Hong Kong a New York sú dve veľmi podobné mestá. Sú to preľudnené miliónové aglomerácie s vysokou mierou kriminality, obe majú chudobné štvrte menšinových národností a obrovskú priepasť medzi bohatými a chudobnými. V hongkongských “Kung fu filmoch” vystupujú hlavní hrdinovia, ktorí sa snažia utiecť z reality za pomoci bojových umení. Príbehy sú väčšinou veľmi jednoduché a podobajú sa na detské hry. Zápletka je takmer vždy pomsta, psychológii postáv sa venuje minimum času a celý dej je zameraný hlavne na akčné scény. V New Yorku sa premietali na dvoch miestach. Na 42^oAvenue a v Čínskej štvrti. Ísť na 42^oAvenue pozerať “Kung fu filmy” bola pre vtedajšiu mládež, a hlavne pre tanečníkov, takmer povinnosť. Prvým filmom, ktorý si získal divákov, bol film Five fingers of death (天下第一拳) v roku 1971. V tom čase Hip Hop ešte neexistoval, ale ľudí uchvátil bojový tanec, ktorý predvádzal hlavný protagonista. Tento tanečný boj inšpiroval gangy v newyorskej štvrti Bronx, ktoré medzi sebou viedli neustále zápasy o územie. Vyvinul sa nový druh tanca: Up-rocking. Išlo o agresívny tanec podobný naozajstnému zápasu. Proti sebe mohli bojovať len dvaja tanečníci, ostatní zasahovať nemohli.⁴⁰ Dnes sa považuje za súčasť b-boyingu.

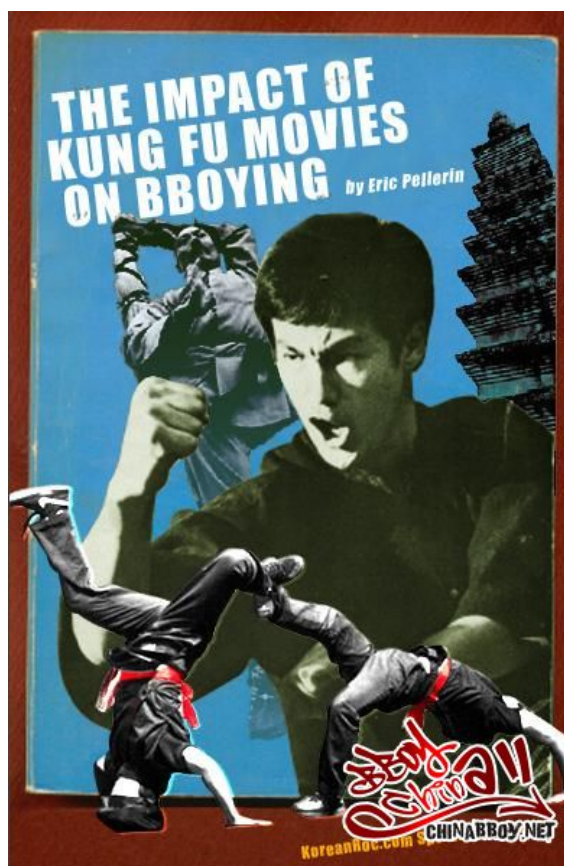
Aj po filme Five fingers of death popularita “kung fu filmov” stále stúpala. Hlavne vďaka vtedy novej hviezde akčných filmov - Bruceovi Lee (李小龙). Bruce Lee sa stal najlepšie prijatým ázijským hercom v Amerike a je nekonečnou inšpiráciou tanečníkov dodnes.

⁴⁰功夫电影对 BBoying 的影响[online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete: (<http://www.chinaboy.net/forum/thread-16469-1-4.html>)

(známa značka tanečného oblečenia vyrába tričká s portrétmi Brucea Leeho, v ktorých dnes tancujú tanečníci po celom svete)

B-boys po ňom opakovali pohyby, gestá, ale aj pohľad. Bruce Lee bol bývalým latino tanečníkom a jeho kroky počas zápasu sú veľmi podobné tanečným krokom v tanci toprock, ktorý je súčasť b-boyingu.

Po smrti Brucea Leeho kvalita "Kung fu filmov" rapídne klesla. Režiséri sa zameriavali na hľadanie nového Brucea Leeho. Hľadali hercov, ktorí sa naňho podobali a dokázali by zahrať tú istú rolu. Nikomu sa to však nepodarilo. Zlom nastáva až vtedy, keď sa na filmové plátno dostávajú študenti Pekinskej opery Jackie Chan (成龙), Sammo Hung (洪金宝) a Yuen Biao (元彪). Vniesli do Kung fu filmov prvky komiky a získali si tým divákov. Ten istý trend sa preniesol aj do tanca. V tom čase už boli zápasy medzi gangmi New Yorku hlavne tanečné. Bývalí príslušníci gangov sa stali Djmi, b-boymi alebo Mc (spevák rapu). Aj legenda Afrika Bambaataa bol kedysi príslušník gangu, dnes je považovaný za otca Hip Hopu.⁴¹ Mnoho tanečníkov, okrem imitovania krokov, ktoré videli na plátne, sa bojovým umeniam venovalo aj profesionálne.

Spoločné tanečné choreografie prezývané v b-boyingu routines sú inšpirované bojovými choreografiami z Kung fu filmov. Herci mali zápas nacvičený krok za krokom a každý úder, či sekvencia boja sa trénovala týždne. To isté prebral aj b-boying. Tanečníci vymýšľali sekvencie vo dvojici, poprípade sekvencie viacerých ľudí a trénovali ich do najmenších detailov celé týždne, kým sa ich odvážili použiť v battle.

Časom sa aj break-dance dostal na filmové plátno. Tanečník Ken Swift vraví, že boli šokovaní popularitou Hip Hopu na svojom turné s filmom Wild Style po Japonsku.

Aj ďalšie tanečné filmy boli úzko spojené s bojovými umeniami. Vo filme Breakin si zahrala aj neskoršia akčná hollywoodska hviezda Jean-Claude van Damme, ktorý začal ako tanečník break-dance, neskôr sa z neho stal niekoľkonásobný šampión bojových umení.

Približne po roku 1985 nastáva úpadok b-boyingu. V tom istom čase aj tradičné Kung fu filmy prechádzajú krízou a strácajú svoje publikum. Tento stav trvá do začiatku deväťdesiatych rokov, kedy do režisérskeho kresla zasadá režisér Tsui Hark (徐克) a prichádza nová herecká hviezda - Jet Li (李连杰). V tom istom čase sa organizuje prvý ročník Battle of the year, ktorý znamenal zlom v histórii b-boyingu. Bojové umenia sa opäť stávajú studňou inšpirácie pre tanečníkov. V roku 2001 sa

⁴¹ CHANG, Jeff. *Can't Stop Won't Stop: A History of the Hip-Hop Generation*. Picador: New York, 2005.

dokonca prvýkrát uskutočnila súťaž, ktorú zorganizovala americká Wushu asociácia spolu s tanečnou organizáciou Ken Swift productions. Súťažilo sa na nej osobitne v tanci a v bojových umeniach, ale došlo aj k súťaži, kde sa proti sebe postavili tanečníci a bojovníci. Jeden z bojovníkov, Japonec Tsuyoshi Kaseda sa dokonca zúčastnil aj tanečných bitiek a veľa ľudí prekvapil svojou všestrannosťou.⁴²

Tanečníci nikdy neprestali hľadať inšpiráciu v bojových umeniach. Aj dnes je veľmi veľa takých, ktorí sú viac alebo menej inšpirovaní bojovými umeniami. Jedným z najvýznamnejších je určite dnes už legenda a ešte stále aktívne súťažiaci b-boy Lilou z Francúзка. Tancu sa začal venovať v dvanástich rokoch. Ako šesťnásťročný dosiahol čierny pás v Kung fu. Ako jedinému človeku sa mu podarilo vyhrať najprestížnejšiu tanečnú sólo súťaž Redbull Bc One dvakrát. Jedným z jeho najväčších idolov je Mohammed Ali. Podľa slov Liloua mu k jeho víťazstvám dopomohol aj tréning bojových umení, kde rovnako ako v tanci je výdrž a zanietenie veľmi dôležité: „(V b-boyingu) tak ako v Kung fu musíte odpovedať na trik, ktorý na vás vytiahne súper, lepším trikom. Musíte sa neustále učiť nové triky a vytvárať si svoj štýl, ak chcete byť víťazom“⁴³.

Niektorí tanečníci vkladajú do svojich tanečných setov celé bojové variácie, oblečenie, ale aj zbrane. Jedným z príkladov môže byť tanečník zo skupiny Rugged solutions b-boy Squarez, ktorý súťaží v tradičnom čínskom oblečení, používanom na Kung fu a vo svojich tanečných setoch využíva údery, kopy a rôzne bojové štýly imitujúce zvieratá. Veľmi obľúbeným medzi tanečníkmi po celom svete je štýl “opitého mnícha” (醉拳).

⁴²功夫电影对 BBoying 的影响[online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete: (<http://www.chinaboy.net/forum/thread-16469-1-4.html>)

⁴³ Redbull Bc One allstar B-boy Lilou Biography [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete: (<http://www.redbullbcconeallstar.com/wp/lilou/about/>)

(B-boy Squarez v tradičnom čínskom oblečení. Štyria tanečníci uprostred Up-rockovej bitky)

Bojovými umeniami sa nechali inšpirovať aj tanečníci v Číne. Hlavne tanečná skupina Dragon style z Pekingu. Tá išla až tak ďaleko, že pri tanci používa kopiju s červenou stuhou na konci.

(Tanečná skupina Dragon Style z Pekingu)

Čínski tanečníci sa však v názoroch o intenzite skĺbenia Kung fu a tanca líšia. Podľa slov b-boya Cosmosa z tanečnej skupiny Forbidden city rockers z Pekingu je v poriadku, ak sa Wushu zakomponuje do tanca, ale je treba si uvedomiť, že tanečníci sú na tanečnej súťaži a nie na súťaži Wushu. Naráža práve na tanečnú skupinu Dragon style. Mnohým tanečníkom sa nepáči, že používajú kopiju v tanečných súťažiach. Okrem toho, že je nebezpečná, nepatrí podľa nich na tanečnú súťaž, ale na súťaž bojových umení⁴⁴.

Popularita b-boyingu v Číne stúpa a možno dokonca pozorovať vplyv tanca na bojové umenia. Okrem filmov ako Kung fu Hip Hip (精舞门), v rôznych reklamách a spotoch, je badateľný napríklad v komerčnom trháku⁴⁵ True legend(苏乞儿), kde sú v akčných scénach zakomponované prvky powermoves z break-dance. Je paradoxné, že prvky ako windmill, baby windmill, aitracks a iné, ktoré sa pri svojom vzniku inšpirovali prvkami z kung fu filmov⁴⁶ sa o tridsať rokov neskôr už v svojej tanečnej forme vkladajú do bojových scén v čínskych “kung fu filmoch”.

⁴⁴ The China Beat: The Freshest Kids in China [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete: (<http://freshestkidschina.com/?p=74>)

⁴⁵ Niekedy sa hovorí o strategickvej výhoda USA, ktorá stavia proti Číne svoje morálne hodnoty. Vždy, keď sa ČĽR pokúsi modernizovať armádu alebo naviazať kontakty s inými krajinami, USA to označia ako hrozbu. A zvyšok sveta väčšinou uverí. Čína sa usiluje oslobodiť z tohto postavenia a preto sa snaží uplatniť teóriu jemnej sily(软实力)(táto teória pochádza z USA). Miesto toho, aby sa snažili prinútiť iné krajiny konať podľa čínskych predstáv, vsugerujú im čínsky názor ako ich vlastný a krajiny potom jedajú podľa Číny z vlastnej vôle. Nerobia to ekonomickými návnadami, či politickými trikmi, ale príťažlivosťou kultúry a myšlienok. Doteraz v tomto prevyšoval západ. Z Mc Donaldu, Hollywoodu, Coca-Coly a CNN sa stali najlepší veľvyslanci. Preto Čína zaviedla Konfuciov inštitút a Čínska CCTV 9 sa snaží konkurovať CNN. Čínske Univerzity priťahujú stále viac zahraničných študentov. Mnohí ľudia síce pochybujú, či môže zelený čaj konkurovať Coca-cola a Jackie Chan Hollywoodu, no Čína sa snaží presadiť “Čínsky sen” ako odpoveď na „Americký sen“. (LEONARND, Mark: What does China think.Public affairs, USA, 2008.)

⁴⁶ Schloss, Joseph G. Foundation: B-boys, B-girls and Hip-Hop Culture in New York. Oxford University Press, Oxford, 2009

(Plagát čínskeho filmu Kung fu Hip Hop)

Vplyv bojových umení sa neobmedzuje len na tanečnú zložku Hip Hopu. Legendárna kapela Wu-tang clan má celé skladby o Kung fu, rôzne bojové štýly používa aj v názvoch svojich albumov a piesní. Ku Kung fu sa hlásia ako ku zdroju svojej inšpirácie. Vo svojom albume Enter the Wu-tang(36 chambers) je hudba vysamplovaná⁴⁷ z hongkongských „Kung fu filmov“. Albumu sa predalo takmer 6 miliónov kusov⁴⁸. Samotný názov je odvodený od rovnomenného filmu The 36th chamber of Shaolin (少林三十六房).

III. Časť tretia – tanečníci b-boys ako samostatná sociálna vrstva

Posledná časť mojej práce bude založená na sociologickom prieskume. Dotazníkový prieskum som robil osobne a za pomoci internetu v Číne. Osobne som získal 24 vypracovaných dotazníkov. Uverejnením dotazníku na internete a následnom

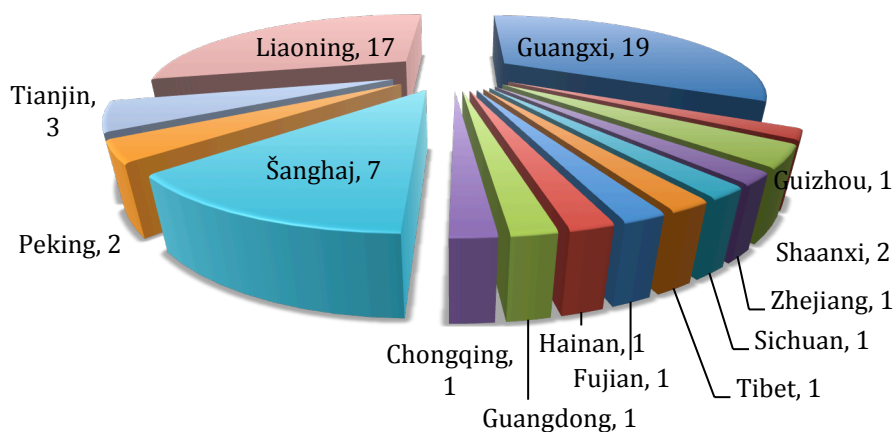
⁴⁷ Technika použitia sekvencie z inej skladby, alebo filmu na vytvorenie skladby novej

⁴⁸ Wu-Tang Clan's RZA Breaks Down His Kung Fu Samples by Film and Song [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete: (http://www.wired.com/entertainment/music/magazine/15-11/pl_music)

zverejnení na rôznych tanečných fórach a rozposlaním po tanečných skupinách v Číne som získal 34 vypracovaných dotazníkov. Môj dotazník obsahuje 25 otázok a je priložený v prílohe v čínskom znení, spolu s slovenským prekladom otázok.

1. Grafické spracovanie dotazníkov

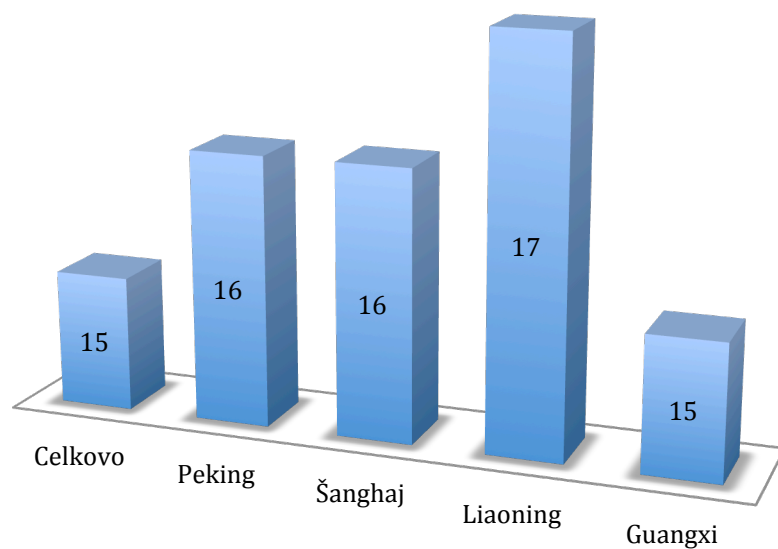
Graf 1 – vyjadrujúci miesta bydliska respondentov s číslom vyjadrujúcim ich počet

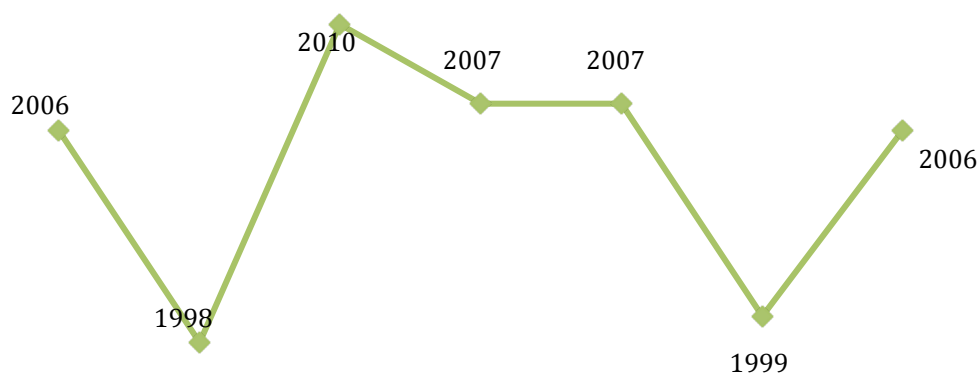
Graf 2 – priemerný vek tanečníkov

Graf 3 – Priemerný vek, kedy sa respondenti prvýkrát dostali do kontaktu s tancom

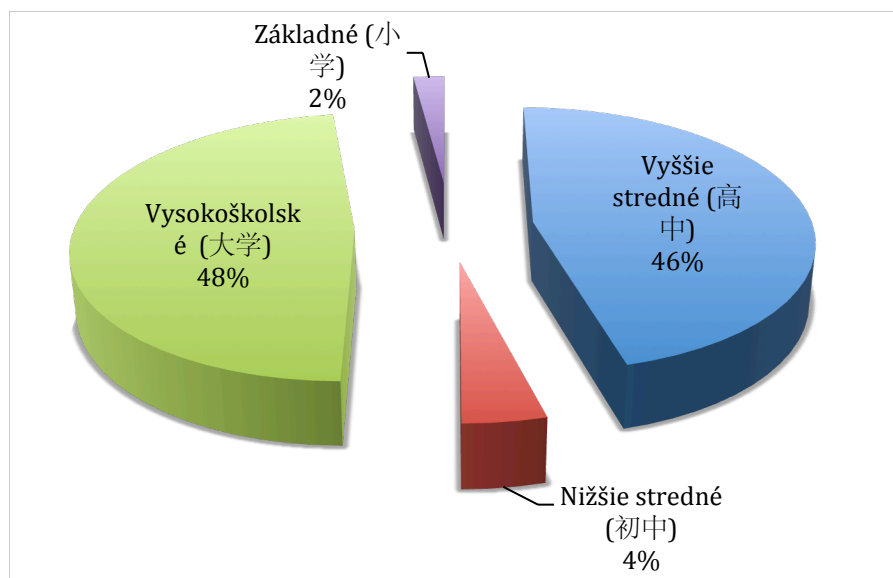

Graf 4 – Priemerný rok, v ktorom začali respondenti tancovať vo všeobecnosti a v konkrétnych mestách.

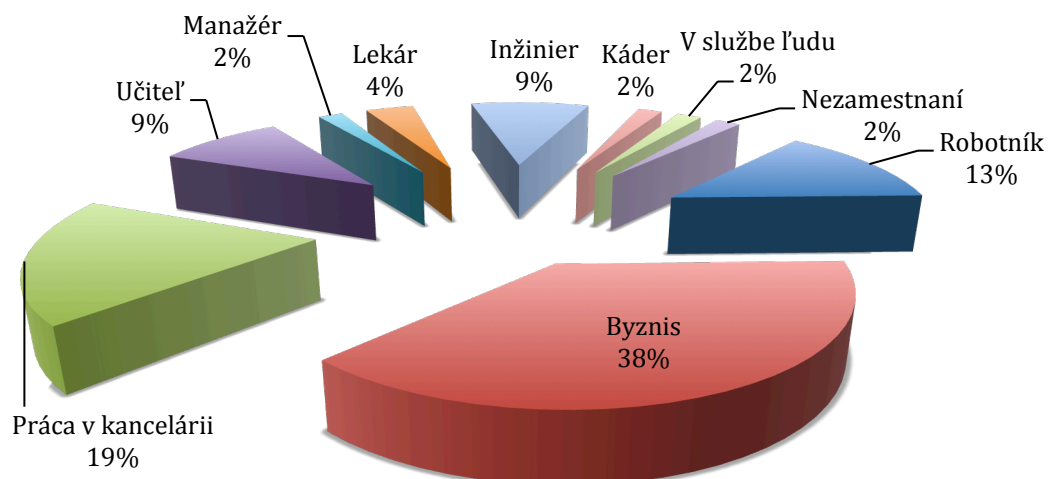

Priemerný rok celkovo	Najskorší rok	Najneskorší rok	Šanghaj	Guangxi	Peking	Liaoning
-----------------------	---------------	-----------------	---------	---------	--------	----------

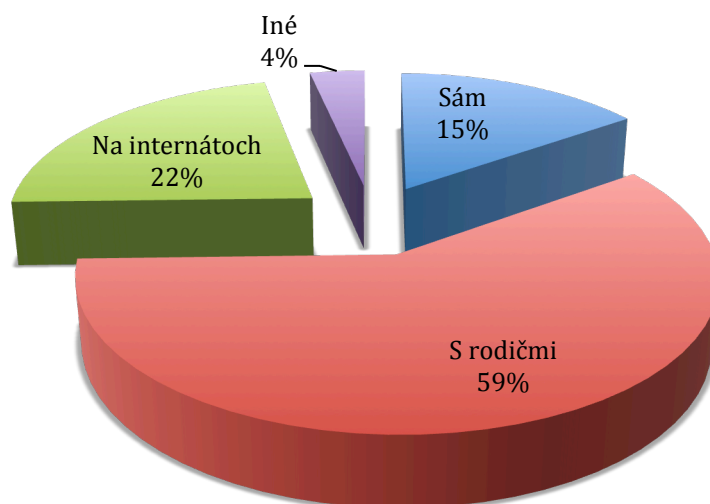
Graf 5 – dosiahnuté vzdelanie respondentov

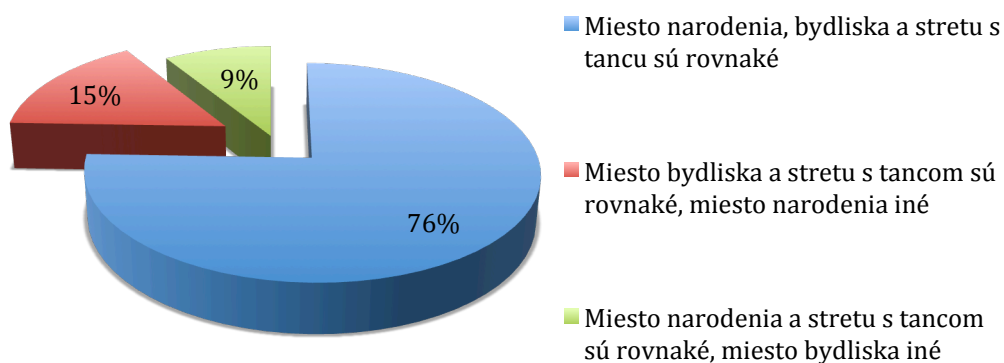
Graf 6 – zamestania rodičov

Graf 7 – Graf vyjadrujúci, kde a ako žijú respondenti

Graf 8 – vzťah miesta narodenia, miesta pobytu a miesta prvého kontaktu s tancom

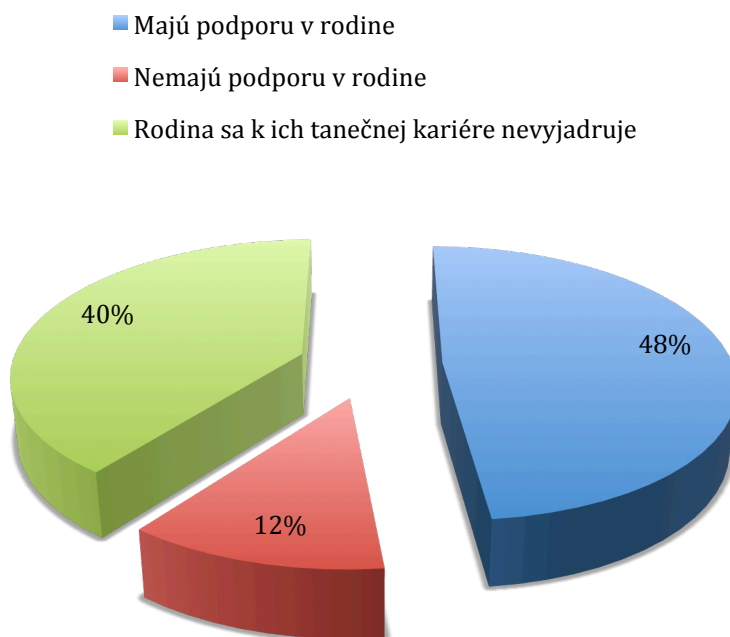
Tabuľka 1 – respondenti, u ktorých je miesto pôvodu, miesto pobytu a miesto prvého kontaktu s tancom totožné

Miesto narodenia	Miesto pobytu	Miesto prvého kontaktu s tancom	Počet ľudí s touto situáciou
Guangxi	Guangxi	Guangxi	19
X	Šanghaj	Šanghaj	5
Guizhou	Guizhou	Guizhou	2
Shaanxi	Shaanxi	Shaanxi	2
Peking	Peking	Peking	1
Tianjin	Tianjin	Tianjin	1
Chongqing	Chongqing	Chongqing	1
Sichuan	Sichuan	Sichuan	1
Fujian	Fujian	Fujian	1

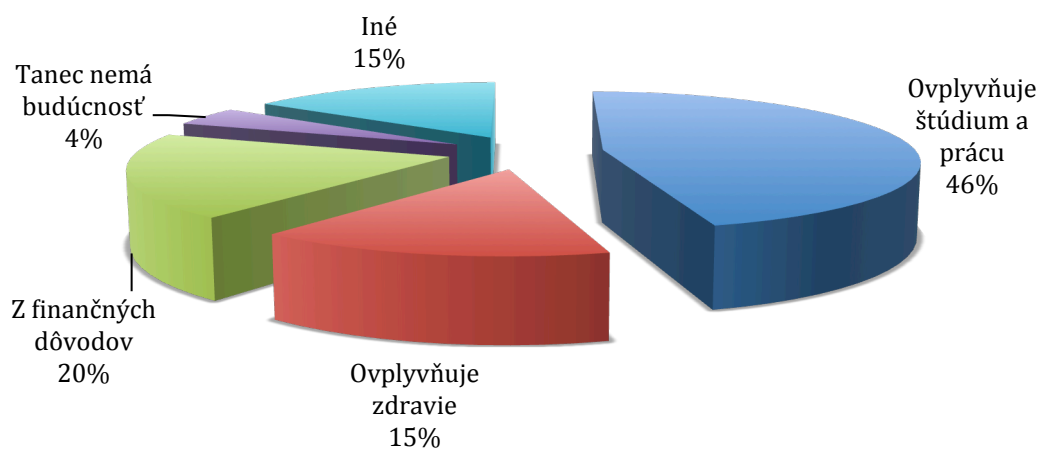
Tabuľka 2 – respondenti, u ktorých nie je miesto pôvodu, miesto pobytu a miesto prvého kontaktu s tancom totožné. Zvýraznení sú respondenti, u ktorých je rovnaké miesto pôvodu a miesto prvého stretnutia s tancom.

<i>Miesto narodenia</i>	<i>Miesto pobytu</i>	<i>Miesto prvého stretnutia s tancom</i>	<i>Počet ľudí s touto situáciou</i>
X	Šanghaj	Changzhou	1
X	Šanghaj	Wuhan	1
Guizhou	Guangdong	Guangdong	1
Hubei	Guangxi	Guangxi	1
Liaoning	Tianjin	Tianjin	1
Zhejiang	Guangxi	Guangxi	1
Hebei	Tianjin	Hebei	1
Jiangxi	Peking	Peking	1
Guangdong	Guangdong	Taiwan	1
Yunnan	Tibet	Tibet	1
Jiangsu	Guangxi	Guangxi	1

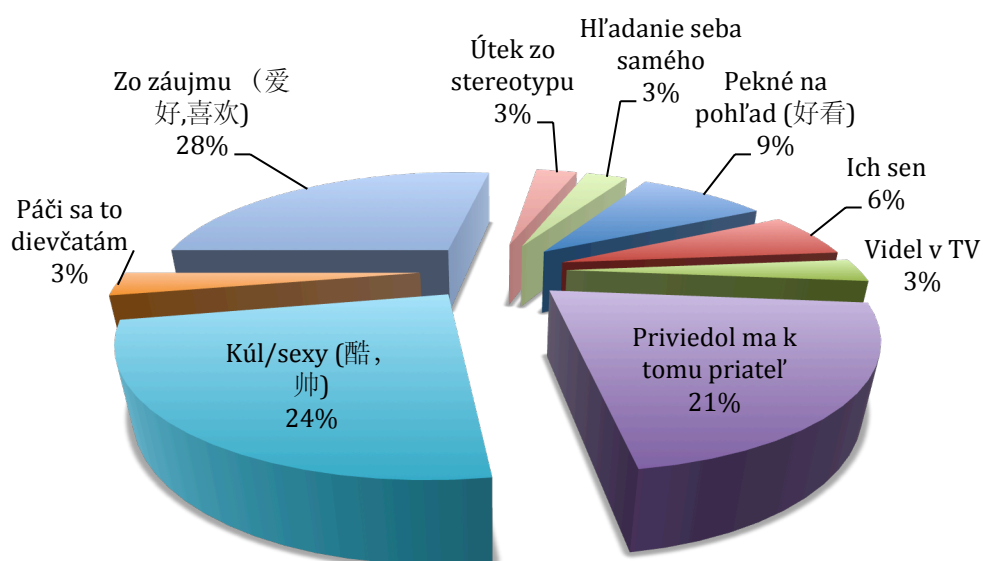
Graf 9 – vyjadrujúci podporu v rodine

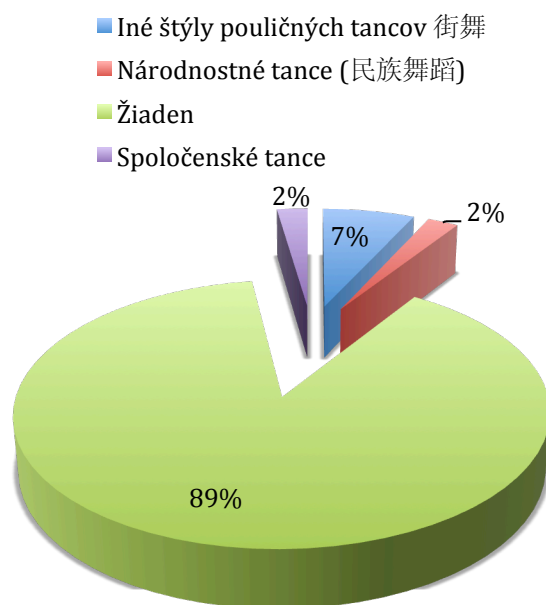
Graf 10 – dôvody, kvôli ktorým sa im nedostáva podpory zo strany rodiny

Graf 11 – Motivácia, ktorá priviedla respondentov k tancu

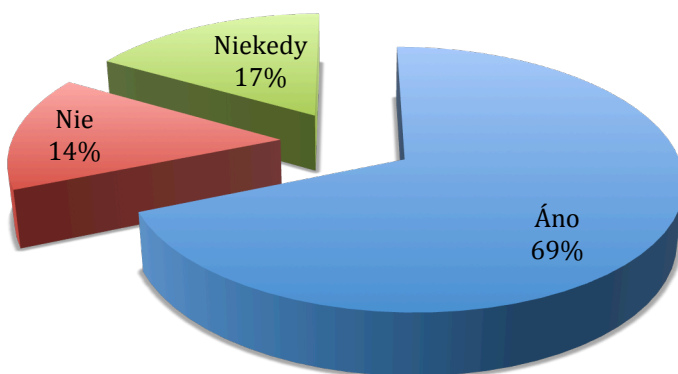

Graf 12 – Pomerné vyjadrenie zastúpenia aj iných druhov tancov, ktorým sa respondenti venujú

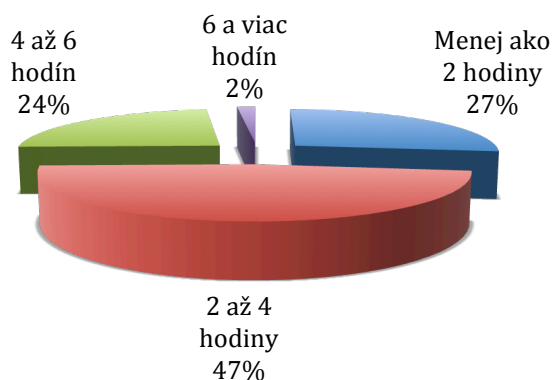

Graf 13 – vyjadrujúci intenzitu tréningovania v dňoch v týždni

Tréningy každý deň

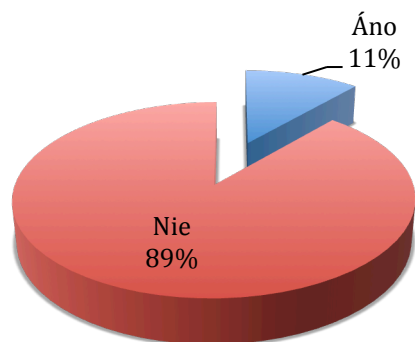

Graf 14 – vyjadrujúci intenzitu tréovania v hodinách počas dňa

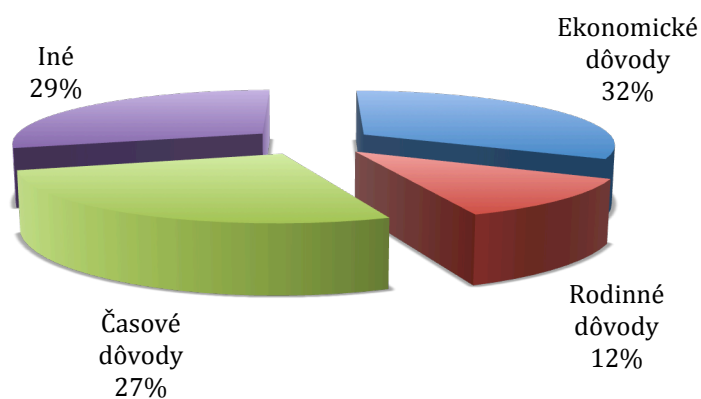

Graf 15 – vyjadrujúci názor respondentov na situáciu tanca v Číne

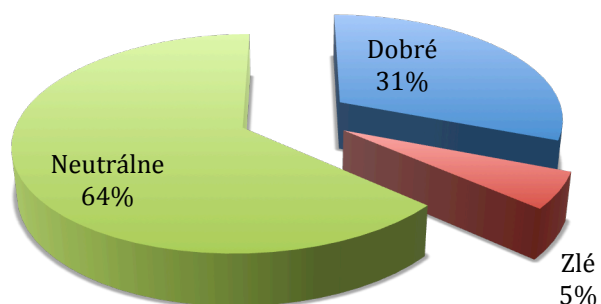
Myslíte si, že sú v Číne vhodné podmienky na rozvoj b-boyingu?

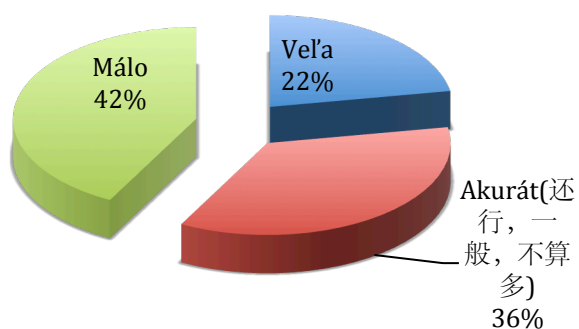
Graf 16 – vyjadrujúci názory respondentov na dôvody zlej situácie tanca v Číne

Graf 17 – názor respondentov na vnímanie tanca okolím

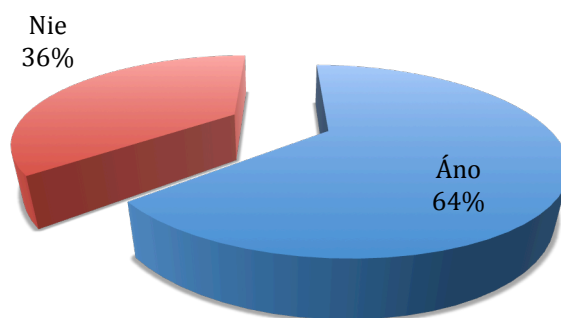

Graf 18 – vyjadrujúci názor na počet súťaží v Číne

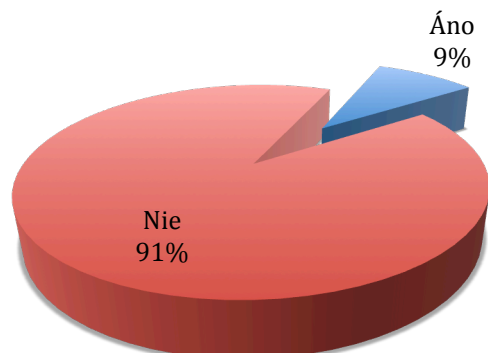
Graf 19 – vyjadrujúci skúsenosti na súťažiach a workshopoch v Číne so zahraničným lektorom

Zúčastnili ste sa battle alebo workshopu so zahraničným lektorom?

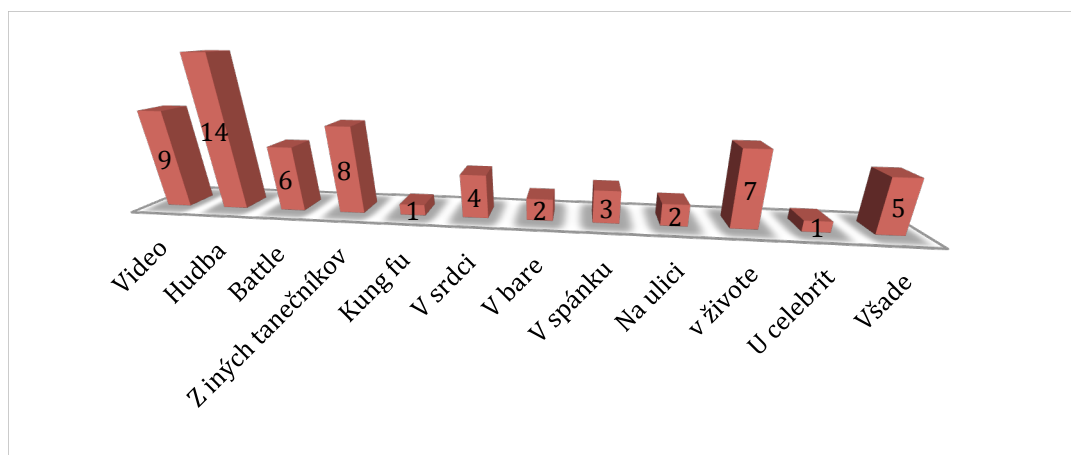

Graf 20 –vyjadrujúci skúsenosti so súťažami a workshopmi v zahraničí

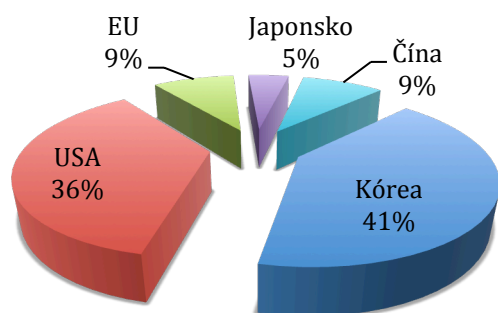
Zúčastnili ste sa battle alebo workshopu v zahraničí?

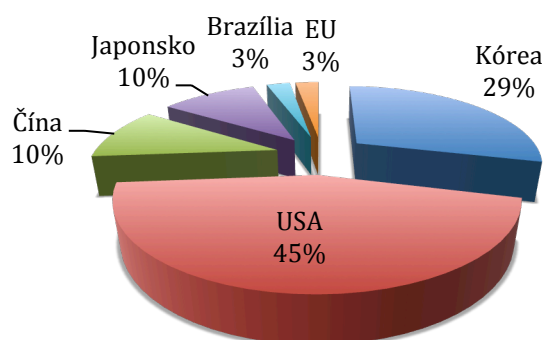
Graf 21 – vyjadrujúci miesta, kde respondeti hľadajú inšpiráciu

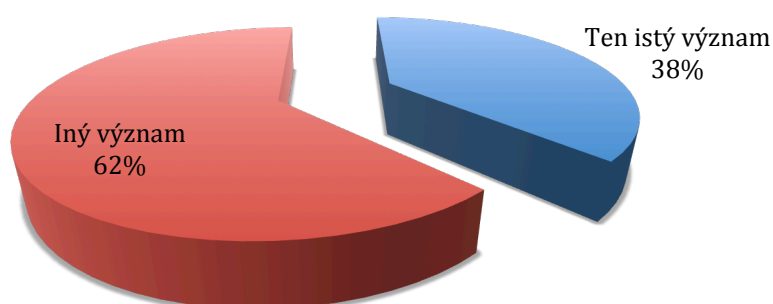
Graf 22 – Graf vyjadrujúci, akej národnosti sú tanečníci, ktorých respondeti napísali ako svojich obľubených

Graf 23 – graf vyjadrujúci krajinu, ktorej tanec si respondenti vybrali ako svoj najobľúbenejší

Graf 24 – názor či sú pojmy break-dance a b-boying toho istého významu

2. Textové spracovanie dotazníkov

2.1 Zaradenie tanečníkov podľa veku a roku

Prvé výsledky ukazujú vekové kategórie tanečníkov⁴⁹. Väčšina tanečníkov má okolo 24 rokov, zo všetkých respondentov bol najnižší vek prvého kontaktu s tancom 11 a najvyšší 30 rokov a najviac respondentov má medzi 15 až 21 rokov. Priemerne sa tanečníci k tancu dostali už v päťnástich rokoch. Keďže je väčšina respondentov z Guangxi, kde je vekový priemer rovnaký ako celkový, hovorí to o rozvinutosti tanca

⁴⁹ Graf 2, graf 3, graf 4

v tejto oblasti. Druhý najväčší počet respondentov je z provincie Liaoning avšak výsledky z tejto oblasti sú o niečo horšie. K tancu sa ľudia v priemere dostali až okolo sedemnásteho roku života, čo hovorí o málo rozvinutej úrovni. Priemerný rok rozšírenia tanca medzi respondentmi je rok 2006, pri čom jednotlivé mestá sa takmer všetky držia tohoto priemeru. Jediné miesto, ktoré sa vymyká je Peking. Prierný rok v ktorom sa prvýkrát dostali respondenti k tancu je rok 1999. Aj napriek tomu, že som mal len dvoch respondentov z Pekingu, potvrdzuje tento údaj Peking ako jedno z centier tohto tanca v Číne.⁵⁰

2.2 Sociálna situácia tanečníkov

Podľa výsledkov môjho prieskumu sa dá usudzovať, že tanečníci v priemere pochádzajú z vyšších sociálnych vrstiev⁵¹. Prekvapujúci výsledok je, že až 48% tanečníkov je s vysokoškolským vzdelaním, alebo v procese štúdia na vysokej škole, 46% s vyšším stredným vzdelaním, alebo v procese vzdelávania sa na strednej škole. Väčšina rodičov je zamestnaná v lepšie zarábajúcich zamestaniach. Prevažná väčšina sa venuje byznisu. Veľa ľudí pracuje v kancelárii, alebo sú inžiniermi. Robotnícky pôvod má len 13% respondentov, ani jeden z respondentov nemal roľnícky pôvod⁵². Väčšina rodičov podporuje svoje deti v tanci, i keď dôvodov ich výhrad je niekoľko. Najviac sa obávajú negatívneho vplyvu na ich štúdium alebo kariéru. Druhým najrozšírenejším dôvodom sú ekonomické dôvody. O vyššiom sociálnom statuse svedčí aj údaj, že až 76% opýtaných nemigrovali po Číne. Zatiaľ čo v čínskych podmienkach je migrácia za prácou veľmi častá. Z ľudí ktorí migrovali sa prevažná väčšina dostala do kontaktu s tancom až v meste ich súčasného pobytu, čo svedčí o migrácii v mladšom veku. 59 % respondentov žije so svojimi rodičmi, čo pri priemernom veku 24 rokov svedčí o celkovej tendenci v Číne bývať pokope s niekoľkými generáciami⁵³ a taktiež nedostatočnej finančnej situácii na kúpu či prenájom bytu.

⁵⁰ Centrá rozšírenia tanca sú práve Peking, Kanton a Šanghaj

⁵¹ Graf 5, graf 6, graf 8, tabuľka 1, tabuľka 2

⁵² Väčšina obyvateľstva v Číne má roľnícky pôvod. Mestské obyvateľstvo tvorí len 30% (OBUCHOVÁ, Ľubica: Číňané 21. stoley. Academia, Praha, 1999.)

⁵³ OBUCHOVÁ, Ľubica: Číňané 21. stoley. Academia, Praha, 1999.

2.3 Prístup k tancu v Číne

Prevažná väčšina respondentov začala tancovať kvôli tomu, že tanec b-boying považovali za niečo moderné, kúl a sexy⁵⁴. Väčšina respondentov sa nevenuje inému tancu, okrem b-boyingu, aj keď sa niekoľko výnimiek našlo⁵⁵. Väčšina ľudí však trénuje každý deň, alebo takmer každý deň⁵⁶. Iba 14% ľudí netrénuje každý deň a väčšina ľudí trénuje medzi dvoma až štyrmi hodinami.⁵⁷ 26 % respondentov trénuje viac ako 4 hodiny a iba 27% menej ako dve hodiny. To svedčí o prístupe ľudí k tancu a o ich sociálnom tlaku. Keď popri štúdiu na vysokej škole, ktoré je v Číne relatívne namáhavé, stihajú každý deň trénovať 2 až 4 hodiny, je to rozhodne veľká záťaž a niet divu, že sa čínsky tanec vyvíja neuveriteľne rýchlo. 89% však považuje čínske podmienky za nevhodné pre vývoj tanca hlavne z ekonomických a časových dôvodov⁵⁸, i keď prevažná väčšina si myslí, že tanec je dobre, alebo neutrálne vnímaný spoločnosťou⁵⁹. Veľmi malé percento respondentov si myslí, že v Číne je dostatok súťaží, no 92% respondentov sa súťaží, alebo workshopov so zahraničnými lektormi zúčastňuje. O nemožnosti cestovať za tancom hovorí 91% ľudí, ktorí sa nikdy v zahraničí nezúčastnili ani súťaže ani workshopu.⁶⁰

2.4 Vzťah čínskej tanečnej scény k svetovým scénam

V dvoch otázkach som zisťoval ktorou krajinou sú tanečníci ovplyvnení⁶¹. Raz som sa pýtal nepriamo na ich najobľúbenejšieho tanečníka a druhýkrát priamo na obľúbenú krajinu. Paradoxne sa tieto výsledky v niektorých veciach líšia. Rovnaké výsledku ukazujú iba neznalosť scény európskej a ruskej. Európsku scénu si zvolilo niekoľko ľudí, ale zmieňovaný bol len jediný tanečník – b-boy Lilou⁶². Výsledky ukazujú aj o nie príliš dobrom vnímaní scény japonskej, i keď je k Číne blízko a cez Japonsko sa Hip Hop dostal do Ázie. Prevažná časť sa necháva inšpirovať scénou buď kórejskou,

⁵⁴ Graf 11

⁵⁵ Graf 12

⁵⁶ Graf 13

⁵⁷ Graf 14

⁵⁸ Graf 15, graf 16

⁵⁹ Graf 17

⁶⁰ Graf 18, graf 19, graf 20

⁶¹ Graf 22, graf 23

⁶² B-boy Lilou z Francúzska je jediný dvojnásobný šampión najprestižnejšieho sólo šampionátu Redbull BC one. Redbull je často sponzorom súťaží aj v Číne, preto je tam jeho šampionát dobre prezentovaný

alebo americkou. V týchto dvoch scénach sa výsledky odlišujú. Pri označení jednotlivého tanečníka 41 % uprednostňuje Kóreu a 36% USA, pri priamom označení krajiny len 29% uprednostňuje Kóreu a až 45 % uprednostňuje USA. Zaujímavé je, že všetci respondenti, ktorí nejakým spôsobom označili Japonsko, boli zo severu Číny. Na juhu si ani jeden respondent nevybral Japonsko a aj prevažná väčšina ľudí, čo si vybrala Kóreu pochádzala tiež zo severu Číny. 62% síce nepovažuje pojem break-dance a b-boying za rovnaký, ale nikto ich rozdiel nevedel rozdeliť z historického hľadiska. Väčšinou respondenti uvádzali, že rozdiel je v tom, že zatiaľ čo break-dance je len tanec, b-boying považujú za kultúru a spôsob života. Tento názor svedčí o malom množstve informácii, ku ktorým sa tanečníci dostávajú.

Záver

Tanečná scéna je v Číne síce veľmi mladá, ale o to viac dynamická. Vo svete sa vystriedalo niekoľko generácií tanečných veľkánov, v Číne ešte stále aktívne tancuje prvá generácia. No práve táto prvá generácia dosiahla takmer úroveň svetového tanca. Podľa môjho názoru sa bude nová generácia čínskych tanečníkov vyvíjať paralelne ako kórejská generácia tanečníkov, ktorá priviedla kórejský tanec na svetovú špičku a na dlhú dobu sa ujala vedenia. Podľa výsledkov mojej práce sa dá predpokladať, že Čína ma všetky predpoklady k tomu, aby sa v krátkom čase zaradila k svetovej špičke a zaujala vedúce postavenie. S neustále sa rozrastajúcimi súťažiami, expanziou čínskej kultúry do sveta a zvyšovaním sa ekonomickej úrovne obyvateľstva bude Čína cítiť stále väčší prísun západných tanečníkov, ktorí len pomôžu v už aj tak veľmi rýchлом vývoji. Čínska vláda sa neustále snaží rozvíjať „jemnú silu“ (soft power) a tým si moderné atraktívne trendy získavajú ich pozornosť a podporu. Ak sa tancu podarí využiť túto pozitívnu situáciu, v priebehu niekoľkých rokov budú čínski tanečníci vo svete známi a uznávaní.

Resumé

In my bachelor thesis I have tried to focus on a modern dance in China, especially b-boying (break-dance).

My work is divided into three main parts. First one introduces the basics about b-boying, its origins and most influential dancers or dance groups. I have described most important dance scenes based on their influent on China.

In the second part I have focused on b-boying in China. I have described origins of 霹雳舞 and 街舞. I have introduced centers of a modern dance in China, most influential dance groups or individuals. I have summarized competitions in China and how the world sees China as a nation of dancers. In one chapter I have focused only on the relation between b-boying and martial arts.

In the third part I have described dancers/b-boys on a social level. I have used my research done in various cities across China. I was working with results from questionnaires.

In the last chapter of my bachelor thesis I have tried to predict future development of dance in China based on my research, actual situation and comparison to another countries, where the situation used to be very similar.

Zoznam literatúry:

- CHANG, Jeff. Can't Stop Won't Stop: A History of the Hip-Hop Generation. Picador, New York, 2005.
- SCHLOSS, Joseph G. Foundation: B-boys, B-girls and Hip-Hop Culture in New York. Oxford University Press, Oxford, 2009.
- FAIRBANK, John K.: Dějiny Číny. Nakladatelství lidové noviny, Praha, 2007.
- DOLEŽALOVÁ, Anna: Li Šun-ta stavia dom. Marenčin PT s.r.o., Bratislava, 2008.
- LEONARND, Mark: What does China think. Public affairs, USA, 2008.
- OBUCHOVÁ, Ľubica: Číňané 21. stoloť. Academia, Praha, 1999.
- SHRINK, Susan L.: Changing media changing China. Oxford University Press, Oxford, 2010.)
- Bboy Danny : 中国 bboy 应该知道的, 中国 breakin 历史 [online]. [cit. 20.5.2010].
Dostupné na internete:
<http://page.renren.com/600009341/note/720250769?ref=minifeed&sfet=2012&fin=3&ff_id=600009341&feed=page_blog&tagid=720250769>
- Caster tanečné štúdio [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete:
<<http://www.casterdance.com/index.asp>>
- Český b-boy portál [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete: <www.bboy.cz>
- Follow your heart, dokumentárny film
- Freshest kids in China: Bund freestyle [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete: <<http://freshestkidschina.com/?p=40>>
- Freshest kids in China: Michael Jackson: Made in China [online]. [cit. 20.5.2010].
Dostupné na internete: <<http://freshestkidschina.com/?p=173>>
- HEDGES, Curtis: Bboy Timeline. V Bboy foundation [online]. [cit. 20.5.2010].
Dostupné na internete: <<http://www.bboyfoundation.com>>
- Keep on dancing: 关于我们 [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete:
<<http://www.keepondancing.net.cn/about.asp>>

Lil chao (细超) (STO CREW) ——ChinaBBoy.net 采访 [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete: <<http://www.chinabboy.net/forum/thread-17305-1-2.html>>

Redbull Bc One allstar B-boy Lilou Biography [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete: <<http://www.redbullbcconeallstar.com/wp/lilou/about/>>

RocBang (杨明) (Caster Evolution crew) ——ChinaBBoy.net 采访 [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete: <<http://www.chinabboy.net/forum/thread-19814-1-2.html>>

Rozhovor s Crazy Legsem o historii. V Bboy.cz [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete: <<http://www.bboy.cz/rozhovory/mezinarodni-scena/rozhovor-s-crazy-legsem-o-historii-rsc-739.html?reply=4611>>

Wu-Tang Clan's RZA Breaks Down His Kung Fu Samples by Film and Song [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete: <http://www.wired.com/entertainment/music/magazine/15-11/pl_music>

Yakfilms [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete: <<http://www.youtube.com/user/YAKfilms>>

ZHAO, George Zhi: R16 at the Shanghai World Expo. V The China beat [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete: <<http://www.thechinabeat.org/?p=2464>>

ZHAO, George Zhi: The Freshest Kids in China . V The China Beat [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete:<<http://freshestkidschina.com/?p=74>>

中国 bboy 应该知道的, 中国 breakin 历史 [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete: <http://page.renren.com/600009341/note/720250769?ref=minifeed&sfet=2012&fin=3&ff_id=600009341&feed=page_blog&tagid=720250769>

中国 Hip-Hop 发展 We Shine Like SuperStar, dokumentárny film

功夫电影对 BBoying 的影响[online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete: <<http://www.chinabboy.net/forum/thread-16469-1-4.html>>

广州 sto crew 春秋 [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na internete: <<http://www.chinabboy.net/forum/thread-27079-1-5.html>>

日本 HIPHOP 发展史 [online]. [cit. 20.5.2010]. Dostupné na
internete:<<http://www.chinaboy.net/forum/thread-1253-1-4.html>>

Prílohy

Dotazník:

1. 您今年多大了？

Váš vek?

2. 你住在哪儿？

Vaše bydlisko?

3. 你的老家在哪儿？

Miesto narodenia?

4. 您都完成了哪些学业？毕业于

Vaše najvyššie dosiahnuté vzdelanie?

A 小学 B 初中 C 高中 D 大学

A základná škola B nižšia stredná škola C vyššia stredná škola D vysoká škola

5. 您是什么时候开始跳舞的？

Kedy ste sa začali venovať tancu?

6. 您开始跳舞的原因

Aký bol Váš dôvod?

7. 你在哪座城市开始跳舞？

V ktorom meste ste sa začali venovať tancu?

8. 除了街舞 您还跳别的种类的舞蹈吗？

Okrem pouličných tancov, venujete sa aj nejakým iným druhom tanca?

9. 您父母的职业？

Aké je zamestnanie vašich rodičov?

10. 您的家人支持你跳舞吗？

Podporuje Vás rodina v tancovaní?

A 支持 B 不支持

A áno B nie

11. 如果不支持 原因是什么？

Ak bola vaša odpoveď nie, aké majú výhrady?

A 耽误学习 工作 B 影响健康 c 没有前途 D 其它

A vplyv na štúdium, prácu B vplyv na zdravie C nemá budúcnosť D
iné

12. 您的居住方式是

Žijete:

A 独居 B 与家人一起 C 宿舍 D 其它

A sám B s rodinou C na internátoch D iné

13. 您平时每一天都有没有练舞

Väčšinou trénujete každý deň

A 有 B 没有 星期之内几次？

A áno B nie Koľkokrát v týždni?

14. 你平时每天会花费多长时间练舞？

Ako dlho trvá Váš každodenný tréning?

A 2 个小时以下 B 2-4 个小时 C 4-6 个小时 D 6 个小时以上

A menej ako dve hodiny B dve až štyri hodiny C štyri až šesť hodín D
viac ako šesť hodín

15. 您认为在中国 人们想跳舞 各方面的条件便利吗？

Myslíte si, že sú v Číne priaznivé podmienky pre tanec?

A 便利 B 不便利

A áno B nie

16. 不便利的话原因是

Ak bola Vaša odpoveď nie, aké sú dôvody?

A 经济 B 时间 C 家人 D 其它

A ekonomické B časové C rodinné D iné

17. 您觉得其他人对于跳街舞的人的印象如何？

Ako si myslíte, že ľudia vnímajú pouličné tance?

A 很好 B 一般 C 很差 D 其它

A dobre B neutrálne C zle D iné

18. 您认为世界上最棒的 b-boy 是谁？

Koho považujete za najlepšieho tanečníka vo svete?

19. 最喜欢哪个国家的 bboying 呢？

B-boying ktorej krajiny sa Vám najviac páči?

20. 您在中国见过的参加过的比赛多不多？

Myslíte si, že je v Číne veľa súťaží?

21. 您参加过外国教练的授课 或者是参加过 battle 吗？

Zúčastnili ste sa niekedy súťaže, alebo workshopu s cudzincom?

22. 您在别的国家参加过授课 或者参加过 battle 吗？

Zúčastnili ste sa niekedy súťaže, alebo workshopu v zahraničí?

23. 您觉得中国 bboy 的水平怎么样？存在什么问题

Čo si myslíte o úrovni b-boyingu v Číne? Kde vidíte problémy?

24. 您在哪里能得到跳舞的灵感？

Odkiaľ čerpáte inšpiráciu?

25. bboying 和 breakdance 对您来说含义一样吗？

Považuje slová b-boying a break-dance za rovnaké?